

Teologická stanoviska a doporučení

Rady Církve bratrské a Studijního odboru

Rada Církve bratrské

Teologická stanoviska a doporučení Rady Církve bratrské a Studijního odboru

Úvod:

Jako křesťané vyznáváme, že Boží slovo je věčné a má trvalou platnost. K tomu nás vede lidským způsobem zachycené Boží zjevení v knihách Starého a Nového zákona. Závazným příkladem je nám vztah našeho Pána Ježíše Krista ke starozákonním knihám. On sám se nikdy nevyhýbal zápasu se zlem prostřednictvím psaného Božího slova a používal jednotlivé citáty jako konečnou autoritu.

Naše poznání Písma svatého je ale pouze částečné a nejsme schopni proniknout do všech jeho hlubin. Od sepsání jednotlivých knih nás dělí mnoho let, ve kterých se vyvíjel jazyk (hebrejšтина a řečtina) a také náš soudobý jazyk, do něžž je Bible překládána. Při exegezi je třeba zkoumat význam jednotlivých slov, syntaxi, překladové metody a hermeneutické metody výkladu. Je běžné, že dnes některá slova mají jiný význam, než v době formulace a redakce biblického textu.

Jako křesťanská církev máme své konfese, jimiž vyjadřujeme to, čemu věříme. Vyznání víry a katechismy církve vyjadřují společné základy. V každé době se církev pokouší své pochopení Božího slova a dřívější církevní tradice aplikovat na dobu současnou. Tím vznikají dokumenty, které naznačují současné hledání a zápas o poslušné a tvořivé zaměření Božího slova do současného života církve. Církvi nemá jít pouze o ortodoxii – čistotu učení, ale také o ortopraxi – aktuální aplikaci učení církve na jednotlivá rozhodování a řešení současných otázek.

Kazatelům, starším sboru a všem pracovníkům předkládáme v této brožurce několik pokusů Rady Církve bratrské a Studijního odboru RCB o řešení otázek, kterými jsme se museli v posledních letech zabývat. Tato stanoviska a prohlášení jsou rozseta v různých oběžnících a některá z nich jsou zavěšena newebových stránkách www.cb.cz. V této brožuře jsou seřazena chronologicky a jsou k dispozici pro další studium a přemýšlení. Postupem doby se ukázalo, že staršovstva vítají pokusy o kratší a jadrná vyjádření, která mohou být pomocí pro život jednotlivých sborů a pro hledání břehů řečiště Božího slova v dnešní době. Naším přáním je, aby tyto dokumenty sloužily jasnosti postojů církve v době, kdy mnohé hranice jsou rozmazány a břehy řečiště Božího slova protrženy. Prosíme za Ducha svatého, který dává schopnost vidět a věřit, a také sílu jednat.

Jménem Rady Církve bratrské
Pavel Černý, srpen 2009

1.

Teze k problematice rozvodu

Studijní odbor Rady CB, Praha 23. dubna 1982

1. Manželství patří podle svědectví Pána Ježíše k původním stvořitelským řádům a je nerozlučným svazkem jednoty mezi mužem a ženou (Mt 19,4-8). Tento svazek může být rozvázán jedině smrtí jednoho z manželů (1K 7,39). Svévolné porušení a rozloučení manželství je v rozporu s Božími řády. Pán Ježíš řekl: *"Kdokoli propustil by manželku svou, kromě příčiny cizoložstva, uvodí ji v cizoložstvo, a kdož propuštěnou pojme, cizoloží ...."* (Mt 5,32).

2. I Nový zákon však zná dva případy, při nichž připouští manželskou rozluku:

1. Je to předně při cizoložství jednoho z manželů. Hřích manželské nevěry, po němž následuje opravdové pokání a očividné úsilí o nápravu života, má však být odpuštěn, ale setrvání v cizoložství manželství trvale ruší.
2. Druhým případem je situace, kdy nevěřící muž, nebo žena nechce žít v manželství s věřícím. Apoštol Pavel k tomu říká: *"Má-li který bratr manželku nevěřící, a ta povoluje být s ním, nepropouštěj ji. A má-li která žena muže nevěřícího, a on chce být s ní, nepropouštěj ho. Posvěcen jest zajisté nevěřící muž pro ženu, a žena nevěřící posvěcena jest pro muže, sic jinak děti vaše nečisté byly, ale nyní svaté jsou. Pakli nevěřící odejít chce, nechť jde. Není otrokem bratr nebo sestra v takových věcech, ale ku pokoji povolal nás Bůh ..."* (1K 7,12nn). Manželství nesmí být zneužito k zotročení druhého, neboť Bůh povolal věřící k pokoji. Jsou případy, kdy se věřícímu nepodaří získat nevěřícího pro unesitelné manželství. Pak platí výše uvedená výjimka Pavlova. Sem však musíme zařadit i případy, kdy se jeden z věřících manželů projevuje hrubým anebo jinak zlým jednáním jako nevěřící. Církev má takové případy pozorně posoudit a káznit viníka podle Mt 18,15-17.

3. Věřící má při krizi v manželství učinit s pomocí staršovstva vše co je v jeho možnostech pro vzájemné smíření a obnovu manželství. Je si vědom toho, že každý "rozvod je porážkou a ne řešením" (J. L. Hromádka) a že na něj těžce doplácí vedle obou manželů jmenovitě děti. Věřící musí vždy brát v úvahu i nebezpečí pohoršení dětí a širšího okolí. Proto každý rozvod je důvodem k hlubokému pokání obou manželů i ke zpytování sboru. V našich sborech je třeba zvýšenou pastýřskou péčí předcházet vzniku rozvodových situací. V duchu evangelia však cítíme, že v případech rozvedených podle zmíněných biblických výjimek nelze uložit všem takto postiženým břemeno, jímž by byl zákaz vstupu do manželství a jež by mohlo být pro někoho neunesitelné. (Srovnej 1K 7,9: *"... nebo lépe jest v stav manželský vstoupit nežli pálit se."*).

4. Kazatel, který se z jakéhokoliv důvodu rozvádí, ztrácí duchovní autoritu k vedení a spravování sboru. Vycházíme ze skutečnosti, že kazatel má zvýšenou odpovědnost za věrohodnost svého života (1Tm 3,2-4; 3,12; Tt 1,5 -9). V minulosti rozvedení kazatelé opouštěli pastýřskou službu v naší církvi. Obáváme se, že by změna v této praxi uvolnila v církvi zábrany rozvodů a že by znamenala ústup od probuzenecké linie.

Dodatek k Tezím k problematice rozvodů:

Předložené teze shrnují jen hlavní biblické aspekty k danému tématu a vědomě se vyhýbají dílčím problémům a detailům, které vyžadují podrobnější biblický rozbor konkrétních otázek.

Předložená formulace byla upravena podle připomínek kazatelů, vyslovených při kazatelském setkání 10. prosince 1981 v Praze. Podle usnesení této konference kazatelů je předkládáme staršovstvům jako podnět k dalším rozhovorům.

2.

Současné otázky účasti na sv. Večeři Páně

Stanovisko Studijního odboru RCB z 23.5.1984

1) Účast členů jiných církví při večeři Páně v našich sborech.

Žijeme v době, kdy si mnozí křesťané naléhavě uvědomují, že církve Kristova potřebuje podle J 17,21 jednoty, aby sekularizovanému světu mohla plnomocně a věrohodně zvěstovat evangelium. Ekumenické hnutí usiluje o to, aby jednotu církve Kristovy byla i před světem viditelně manifestována. Z různých stran se ozývá silné volání po interkomunii, t.j. po společenství členů různých církví při večeři Páně. Otázka interkomunie má své problémy, ale nemůžeme se jí vyhnout. Církve bratrská se ve svých Zásadách i Řádu hlásí k interkomunii věřících. „Večeře Páně v našich sborech se mohou účastnit též znovuzrození členové jiných křesťanských církví.“ (Řád CB § 22, odst. 2). „Svaté večeře Páně se účastní každý znovuzrozený křesťan, který má jistotu spasení v Kristu, přistupuje s vědomím své hříšnosti, ale s upřímnou touhou po odpuštění a posvěcení. Má učinit vše, co je možné, pro vztahy pokoje s Bohem a se svými bližními (Ř 12,18).“ (Řád CB § 22, odst. 2). „Svátosti neodpíráme ani upřímným věřícím z jiných církví, kteří nás o to požádají.“ (Zásady CB, kap. Služba Slovem a služba lásky). Doporučovali bychom být otevření tam, kde se jedná o účast členů jiných církví při slavení večeře Páně v našich sborech. Vhodné je, když hosté oznámí svůj úmysl účastnit se večeře Páně a domluví se s kazatelem či staršími o své účasti. Myslíme, že můžeme ponechat odpovědnost za jejich duchovní stav více na nich samých. Odlišná chápání přítomnosti Kristovy při večeři Páně by nás neměla rozdělovat, neboť vždy zůstává určitým tajemstvím. Jen je třeba se bránit pověrečným a magickým představám.

2) Naše účast při slavení večeře Páně mimo naše sbory.

Nemyslíme, že jednotu církve Kristovy je nutné manifestovat shromážděními s okázalou účastí členů různých církví při večeři Páně. Snadno bychom mohli vplout do vln laciného ekumenismu, který místo usilování o duchovní jednotu se spokojuje s jednotou vnější formy. Jestliže se však octneme v okolnostech, kdy se od nás očekává, že účastí na večeři Páně při mezikonfesijních setkáních či jiných příležitostech

vyjádříme vědomí duchovní jednoty s příslušníky jiných církví, neměli bychom vyvolávat domněnku výlučnosti, ale podle okolností se účastnit. To platí i o účasti našich členů při večeři Páně v jiných církvích. Necht' otázku účasti či neúčasti si sami odpovědně posoudí. Je třeba však mít na paměti, že „Věřící má slavit svatou večeři Páně především ve sboru, kterého je členem“. (Řád CB § 22).

3) Večeře Páně a kážeň ve sboru

Ukazuje se potřeba, abychom s větším důrazem v našich sborech zvěštovali a prováděli „*rozsuzování těla Páně*“ (1 K 11,29). Naléhavěji připomínat překážky účasti na svaté večeři Páně a varovat před nevhodnou účastí (Řád CB § 66). Na slavení večeře Páně je třeba se odpovědně připravit a v duchu pokání napravovat svůj vztah ke Kristu i lidem.

4) Přípravní členové, nečlenové a děti

Účast při večeři Páně je výrazem a zpečetěním plného společenství, které máme s hlavou církve a mezi sebou navzájem jako údy Kristova těla. Jestliže někdo nechce nebo pro svůj duchovní stav nemůže mít plné společenství s námi jako plnoprávný člen naší církve ani jiné církve, pak by neměl bez vyřešení těchto základních otázek se účastnit večeře Páně. Kdo záměrně a vědomě znevažuje obecnost církve a jeho konkrétní podobu v křesťanském sboru, nemá místa ve společné slavnosti večeře Páně. Pokud jde o účast dětí při večeři Páně, zůstávejme u dosavadní praxe. Děti totiž zpravidla nejsou schopny odpovědného přístupu k večeři Páně. Proto se u nás večeře Páně neúčastní. Účast dětí na večeři Páně řešme ve spojení s možností je přijmout či nepřijmout za řádné členy církve.

3.

Stanovisko k některým aktuálním otázkám o Duchu svatém

Stanovisko konference kazatelů Církve bratrské z roku 1988, upravené teologickou komisí v roce 1990. Přijato bylo Společnou konferencí Církve bratrské v Brně, v roce 1995

- 1)** Základem naší víry zůstává svědectví písem Starého a Nového zákona (2Tm 3,15-17), jímž podle reformační zásady „sola skriptura“ hodnotíme i všechny duchovní zkušenosti (Mt 4,4.7.10; Sk 15,14-15; Sk 17,11).
- 2)** Na základě Písma zůstáváme u stanoviska, že začátkem duchovního života je znovuzrození a dar Ducha svatého je jeho nedílnou součástí (Sk 2,38; 9,17; J 3,5-6; Ef 1,13). Tak jsme „jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo“ (1K 12,13). Znovuzrozený člověk má potom prožívat nová očistění, zmocnění a naplnění

Duchem svatým jako zřetelné zkušenosti. Nejedná se však o kvalitativně vyšší stupeň, nýbrž o postupné rozvíjení a prohlubování duchovního života (Sk 4,31; 13,9).

- 3) Důkazem nového života v Kristu je ovoce Ducha svatého, především láska (Ga 5,22; 1Pt 1,22; 1K 13,1). Duch svatý k službě lásky udílí všem znovuzrozeným své dary (Ř 12,6-8; 1K 12,7-11; 1Pt 4,10; Ef 4,11-13). Mluvení jazyky může (Sk 2,4; 19,6), ale nemusí (Sk 2,41; 4,31; 9,17.18) být průvodním znamením naplnění Duchem a zejména není důkazem, že člověk v plnosti Ducha svatého žije a působí (viz korintští křesťané 1K 1,7.11; 3,3; 5,1).
- 4) Znovuzrození lidé musejí zůstat v procesu růstu, což vyžaduje stále naplňování Duchem svatým (Ef 5,18) na základě pokání, stálého následování Ukřižovaného (Mt 16,24) a podřizování se společenství sboru a jeho správcům (Ef 5,21; Žd 13,17; 1Pt 5,1-6). Tak se rozhojňuje ovoce Ducha, modlitební horlivost a misijní služba.

Toto stanovisko nemá být podkladem pro rozhodování o členství v Církvi bratrské, jde o zásady vyučování těchto otázek v církvi.

4.

Stanovisko Církve bratrské k umělému přerušení těhotenství

určené vládě, parlamentu a prezidentovi ČR

Delegáti výroční konference Církve bratrské, konané ve dnech 14.-15.5.1993
v Bratislavě

1. Věříme a vyznáváme, že Bůh je dárce života a Pánem nad životem a smrtí.
2. Cítíme spoluvinu a spoluzodpovědnost za miliony zabíjených nenarozených dětí. Podle statistiky OSN se provádí na světě 60 milionů potratů ročně.
3. Obracíme se proto na ty, kteří na sebe vzali odpovědnost za duchovní a hmotný prospěch národa, s prosbou o revizi a novelizaci zákona o umělém přerušení těhotenství.
4. Z morálního hlediska je umělý potrat přípustný v případě ohrožení života matky, po vyčerpání všech jiných možností.
5. Umělý potrat je smrtící, od 4. týdne bolestivý zákrok na živém organismu, který je od okamžiku oplození geneticky naprogramovaným člověkem. Zničení života, i když jen v různém vývojovém stádiu, není normální lidské jednání, nýbrž projev lidského selhání z důvodu ignorování současných poznatků embryologie a mravního zákona, daného každému člověku.

6. Praktický dopad takového postoje je patrný již ve formulaci názvu zákona z roku 1957 „Zákon o umělém přerušení těhotenství“. Připravovaná novelizace názvu „Zákon o umělém ukončení těhotenství“ vystihuje sice nevratnost děje, ale nevyjadřuje podstatu činu.
7. Právní diskuse o lidském zárodku či plodu je bezpředmětná, protože předmět diskuse v zákoně vyjádřený není. Nenarozené dítě nemá právo na život ani na bezbolestnou smrt. V diskusi o problematice potratů dostalo řadu krycích názvů: Shluk buněk; obsah dělohy; naděje na život; plán na život. Nelze však zničit plán na život bez současného zničení organismu, který je již částečnou realizací tohoto plánu.
8. Na bezprávním postavení nenarozeného dítěte se podílí i veřejné mínění, dané nevědomostí a nízkým morálním povědomím společnosti. Počáteční stádia života prožívá člověk v děloze, která je u všech savců ideálním úkrytem vzniklého a vyvíjejícího se života. Pouze u člověka se tato přednost změnila v nevýhodu a děloha se stala místem nejvyššího ohrožení života. Potrat se odehrává v děloze a jeho výsledek vidí jen zdravotnický personál. Lidský zárodek je od 4. týdne citlivý na bolest, v 7.-8. týdnu je citlivost na bolest značná. Pokusy zveřejnit průběh potratu v rámci osvěty byly odmítnuty jako příliš traumatizující pro společnost, která však z velké části sledování hororů pokládá za druh zábavy. Příčinou odmítnutí je zkušenost a obava, že pohled na dokument utrpení probouzí soucit a svědomí. Lidé by si mohli uvědomit, že se tu děje „něco hrozného“. Jenže nenarozené dítě není pouhým divákem, ale přímým účastníkem děje. Nikdo ho nevidí, nikdo ho neslyší naříkat. „Co oči nevidí, srdce nebolí“. Svědomí lidí není znepokojováno, proto nemusí měnit ani své názory, ani své jednání. Lidský plod 12 týdnů starý měří 7 cm, hýbe končetinami, na dotek tváře reaguje náznakem úsměvu. Kdyby ležel na zemi, kdo z lidí by ho zašlápl? Vždyť své děti učíme, že na broučky se nemá šlapat, protože je to bolí a protože živý tvor se neničí. Připravovaný zákon na ochranu zvířat ukazuje úctu společnosti k životu vůbec a její citlivost k utrpení zvířat. Současný zákon o potratech svědčí o tom, že lidské embryo není pokládáno ani za živého tvora, kterému náleží přinejmenším stejná práva jako zvířatům.
9. Zákony se podílí na tvorbě norem formou sankcí. Prvořadým úkolem zůstává etická výchova vedoucí ke změně smýšlení lidí. Nestačí však pouze teoretické znalosti, protože neúčinnější výchovou je osobní příklad jednotlivců, rodin i společnosti. Jde o záležitost dlouhodobou, proto je nutné změnit dosavadní zákon o umělém přerušení těhotenství.
  - a) Vytvořit právní předpoklady pro ochranu nenarozeného dítěte změnou názvu zákona, který by přesněji vystihoval podstatu věci: „Zákon o usmrcení lidského zárodku či plodu z důvodu ukončení těhotenství“ nebo „Zákon o ukončení těhotenství usmrcením lidského zárodku či plodu.“
  - b) Připravovaný návrh zákona na ochranu dítěte rozšířit i na dítě nenarozené.
  - c) Uzákoněnou osvětu při žádosti o potrat rozšířit o informace o vývojovém stádiu dítěte s důrazem na hodnotu lidského života. Informovat o možnosti jiného řešení či pomoci. Každá těhotná žena by měla dostat obrazový kalendář nitroděložního vývoje dítěte. Výuku etiky a embryologie zařadit k požadavkům základního vzdělání s výchovou k odpovědnému sexuálnímu chování a rodičovství. Filmový záznam o průběhu potratu doporučit ke shlédnutí všem,

kteří budou rozhodovat o zákonu o umělém přerušování těhotenství, aby věděli o čem rozhodují.

- d) Účinným prostředkem ke snížení potratů se ukázalo zvýšení poplatků za provedení potratu.

Důstojnost a přednost člověka spočívá v tom, že může myslet. Je tedy na něm, aby myslel správně. Rakouský badatel Karel Lorenz dostal Nobelovu cenu za objev, že hned první hodiny života novorozence jsou rozhodující pro celý život člověka. Kdo dnes může vyloučit, že věda nepůjde dále a nezjistí, že rozhodující pro život člověka jsou první hodiny po oplození? Tam, kde člověk ztrácí povědomí Boha, ztrácí správnou orientaci v morálních normách, v systému hodnot, a tím i ve vědeckém poznání.

5.

Principy a formy

doporučení z konference kazatelů s manželkami
Velká Lhota, 13. - 15.9.1993

1. Kazatelská konference na Velké Lhotě si při společných rozhovorech uvědomila potřebnost návaznosti na duchovní dědictví otců. Litujeme, kdykoli jsme opustili zdravé důrazy misijní církve a dali se rozdělit věcmi nepodstatnými. Proto jsme se jako sbor kazatelů a služebníků církve sjednotili v následujících potřebných krocích
  - chceme být jednotní v biblických principech učení a řádu církve
  - chceme mít odvahu se lišit v potřebných formách služby, které si vytváří duchovní situace v našich sborech a misijní poslání v dnešní době
  - budeme předcházet vzájemným konfliktům a vzniklé řešit na biblických principech
  - poneseme vzájemně svá břemena jako sbor kazatelů, který chce být povzbuzením církvi

2. Budeme otevřeni práci Ducha svatého
  - budeme stavět na pečetí Ducha svatého; to znamená, na Duchu svatém, který přebývá ve znovuzrozeném člověku
  - budeme připravovat cestu pro působení Ducha svatého sestupujícího a naplňujícího a budeme ve sborech zdůrazňovat důležitost adorace (uctívání a chval)

- chceme se vyvarovat náhražek a kamufláží ve věcech duchovního života - chceme střežit a podtrhovat upřímnost a ryzost duchovních projevů
3. Naším cílem zůstává „živá církev“, která pružně reaguje na potřeby dnešního člověka a věří v jejich naplnění skrze lásku a moc Pána Ježíše Krista

kazatelé a pracovníci Církve bratrské

Velká Lhota, 15.9.1993

6. Stanovisko Rady Církve bratrské k Torontskému požehnání

Rada Církve bratrské, září 1995

Téměř celý svět obletěla nová duchovní vlna označovaná jako „torontské požehnání“. Jde o typ charismatických shromáždění, kde se s velkým důrazem vzývá Duch svatý a kde je duchovní naplnění prožíváno ve zkušenostech neovladatelného smíchu, padání na záda, křiku a pláče. Jedni tato shromáždění vítají jako počátek velkého duchovního probuzení, jiní jsou vážně zneklidněni, obávají se dalšího štěpení sborů a vstupu hnutí New Age na půdu křesťanské církve. Tak jako každý fenomén, který má ještě krátké dějiny, je i tzv. "torontské požehnání" nesnadné k přesnému zachycení a ke studiu. Na možnost hodnocení dobrého, či planého ovoce musíme obvykle delší dobu čekat. Pro křesťany, kteří chtějí hodnotit všechny věci z pozice Písma, se ale již nyní otvírá dost široká oblast kořenů tohoto jevu a také je k dispozici celá řada výroků, osobních zkušeností a videozáznamů nejrůznějších shromáždění tohoto hnutí. Pokud mluvíme o "torontském požehnání", dotýkáme se i některých upřímných bratří a sester v nejrůznějších zemích světa. Z tohoto důvodu je třeba se vyjadřovat citlivě, ale na druhé straně zase rozhodně, protože měření všeho Písmem a duchovní rozsuzování je jedním ze základních úkolů církve.

Každý, kdo se vydává na nové cesty duchovního probuzení, musí být otevřen a přímo vítat zkoušení a korekci ze strany dalších částí církve. V 1Te 5,21 apoštol Pavel říká: **"Všecko zkoumejte, dobrého se držte"**. Je naším úkolem všecko zkoumat, protože i do nejnepříjemnějších prožitků a zkušeností se vedle Božího čistého vlivu může namíchat i to, co je z lidské duševnosti, nebo dokonce od Božího nepřítele.

Po prostudování celé řady knížek, studií, svědectví a videozáznamů docházíme ke zjištění, že při jevu, který je popsán jako "torontské požehnání", se objevují jednak ryzí svědectví osobního duchovního probuzení, ale také duševní projevy, až i projevy démonického charakteru. Se jmény distributorů těchto zkušeností se nám vybaví nápadná shoda se jmény emisarů tzv. "hnutí víry" (teologie zdraví, bohatství a celkové prosperity). Obáváme se, že tito lidé se z jednoho extrému pustili bez pokání na cesty

extrémů dalších (Kenneth Hagin, Kenneth Copeland, Benny Hinn, Rodney Howard-Brown - ti předávali "požehnání" na lidi jako je Claudio Freidzon, John Arnott aj.). Již dnes je jasné, že celý jev je příliš nadhodnocen a mnozí se zaměřují na jeho viditelné stránky. Dnes je také již známo, že jsou někteří lidé, kteří se snaží touto zkušeností procházet vždy znovu a znovu a přitom jejich život zůstává stále stejný. Torontská zkušenost se jim nestává požehnáním, ale spíše jakousi návykovou drogou, po které vždy znovu touží. Jestliže některý duchovní dar má být v centru pozornosti církve, pak to má být jistě důraz na prorocký rozměr křesťanova života (1K 14,4-5). Pán Ježíš nikdy neučil své učedníky, aby hledali své sebeuspokojení. Učil je, aby zapřeli sami sebe a následovali jej.

Velkým problémem tohoto celého duchovního jevu je, že pro něj není biblické potvrzení. Slovo Boží musí být ve všem poslední autoritou. Naše duchovní zkušenosti nesmějí být nikdy na stejné rovině jako je Písmo svaté. Není možné ani užívat Písmo způsobem, který odporuje původnímu významu textu. Jestliže např. kazatel tohoto hnutí řekne, že máme být jako děti podle Mt 18,3, potom zapomíná, že se to týká doby obrácení, kdy přijímáme tajemství a požehnání Božího království a ne dětinskosti na cestě k duchovní dospělosti. Pastor torontského sboru - "Vinice" přirovnává tuto zkušenost k dětem přicházejícím si hrát ke svému Otci. Jedná se tedy o dětinský rozměr poznání. Kdekoli se lidé ženou především za osobními duchovními zkušenostmi, tam se jedná o duchovní dětinskost. Apoštol Pavel píše, že když se stal mužem, překonal to, co je dětinské (1K 13,11). V 1K 14,20 se dovídáme, že ve svém myšlení nemáme být jako děti, ale jako dospělí.

Ačkoli Písmo jasně učí, že duchové proroků jsou prorokujícím podřízeni (1K 14,32), je v torontském hnutí jasná tendence ospravedlnit projevy, které jsou neovladatelné. Pro dokázání pravosti tohoto hnutí jsou některé části Písma svatého jasně zneužívány a překrucovány, jako např. obrácení Saula před Damaškem a jeho pád před Pánem, kterému se protivil, nebo případ kněze Zachariáše, který na určitou dobu před narozením Jana Křtitele oněměl. Ani jeden z těchto textů nemůže být poctivě aplikován na projevy torontského požehnání. V Písmu lidé přemožení Boží velikostí jsou naopak Pánem pozdvihováni (Daniel - 10,10 a Jan na Patmu - Zj 1,17).

Při hodnocení hnutí tzv. "torontského požehnání" nesmíme zapomenout, že projevy padání na záda, vydávání neartikulovaných zvuků, hysterický smích a řvaní se dostávají do centra pozornosti a přitahují davy lidí na tento druh shromáždění. Lidé nepřicházejí kvůli slovu, ale kvůli viditelným projevům. Z Božího slova víme, že při zázracích Pána Ježíše se shromažďovaly zástupy, ale když začal mluvit o následování a zapření sebe, lidé odcházeli.

Nemůžeme zapomenout na slova Pána Ježíše, který tak často varoval před svody poslední doby a dílem velikých duchovních podvodů. Nemůžeme zapomenout na slova, jako např. 2Tm 4,3-4: **"Nebot' přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, a podle svých choutek si seženou učitele, kteří by vyhověli jejich přáním. Odvrátí sluch od pravdy a přikloní se k bájím."** Argumentem pro "torontské požehnání" nemůže být skutečnost, že někteří věřící lidé skutečně ve zmíněných shromážděních přijali něco pozitivního, což je jistě od Boha. Závažným zůstává nedostatek christologického a soteriologického učení a vychýlená pneumatologie. Skutečností je otevřenost některých lidí všelijakým pomýlením a dokonce i vlivům okultním. Sám vůdce společenství „Vinice“, John Wimber, se vyjádřil kriticky o zdůrazňování jevů, které se objevují během bohoslužeb v jeho hnutí. Žádal návrat

k christocentrické teologii a zdravému biblickému učení. Na konferenci hnutí „Vinice“ Wimber prohlásil: „Pro naše shromáždění mají být charakteristická christocentrická kázání, stejně jako výzva k následování Ježíše Krista, ne okázale senzační projevy.“

Nezaujatí pozorovatelé shromáždění „torontského požehnání“ dosvědčují, že zatímco někteří lidé prožívají radost a pokoj a někteří třeba i pláč pokání, jiní jsou v zajetí démonských projevů. Jsou tam i ti, kteří se chtějí upoutávat pozornost na sebe a napodobují duchovní zkušenosti. Při shromážděních je možné z úst vedoucích slyšet slova jako např. „nezkoušej pochopit toto požehnání svou myslí“, „nemodli se, pij a přijímej!“ Tato slova naznačují závažnou skutečnost, že lidé jsou vedeni k vyřazení Božího daru, kterým je lidská mysl. Mysl byla dána člověku a Bible o ní učí, že potřebuje stálou obnovu a tříbení, nikoli vypnutí, abychom nesplynuli s pohanskými důrazy své doby (Ř 12,2). Při vypnutí mysli je zde vážné nebezpečí prožívání projevů, které jsou typické pro pohanská náboženství a pro moderní hnutí „New Age“.

Při zmíněných shromážděních se často argumentuje slovy povzbuzujícími k vyjádření citové lásky k Bohu i tělesnými projevy. Jako příklad je uváděna manželská láska, která také vyjadřuje emocionální stránky tohoto vztahu i tělesnými projevy. Manželská dvojice ale své tělesné projevy obvykle nevyjadřuje na veřejných shromážděních, ale v soukromí. Intimní vztah k Bohu není třeba ukazovat exhibicionistickým způsobem na veřejnosti, ale je pro modlitbu v soukromí a úzké společenství s Bohem, jak o tom píše apoštol Pavel (2K 5,13). Na druhé straně je třeba povědět, že láska k Bohu je v Novém zákoně vyjádřena poslušností jeho slovu a jeho přikázáním (2J 6) a v pokládání života za své bratry (1J 3,16). Ve vztahu k Bohu je jistě mnoho úžasné a překypující radosti, ale při tom všem je její tělesné vyjádření něčím méně důležitým. Svět potřebuje vidět naši lásku k Bohu na základě našeho každodenního a poslušného následování Pána Ježíše Krista. Z výše uvedených důvodů je třeba varovat před vyhledáváním projevů, které nemají svůj jasný podklad v Písmu svatém a mohou způsobit i vážné narušení duchovního života. Nepovažujeme za správné, abychom těmto projevům dávali prostor ve svých shromážděních.

7.

Prohlášení k pastorálce kazatelů o vyučování a malých skupinách

Rada Církve bratrské, 13.4.1999

V kazatelském sboru je patrná shoda ke zlepšení úrovně vyučování v našich sborech. Všechna shromáždění, včetně nedělních dopoledních, by měla být využita k systematickému biblickému vzdělávání. Kazatelé byli požádáni o zaslání materiálů do ústředí církve, které by mohly sloužit pro vyučování v jednotlivých oblastech vzdělávání.

Při rozhovoru o práci v malých skupinách se ukázala širší diference pohledů. Zdá se, že si pod tímto tématem nepředstavujeme vždy stejné věci. Vliv zde hrají také

negativní zkušenosti s domácími skupinami, kdy zvláště v době totality se jednalo o ilegální práci a kdy se pod vlivem jiných učení některé skupiny vzdálily společenství církve. Naproti tomu se ukázalo, že náš pohled na současný stav církve vyvolává obavy zvláště v oblasti nárůstu formálních členů, kterým stačí pouze nedělní shromáždění a nebo i tam vynechávají. Vidíme také problémy na rovině pastorace, kde zůstává mnoho a nedořešených problémů a mnozí duchovně stagnují. Zdá se, že jsme zvláště ve větších sborech nerozvinuli vhodné formy, které by daly členům i přátelům sboru možnost zakusit novozákonní koinonii. Jestli všem nejsou blízké domácí skupiny a různá sborová generační a skupinová práce, pak v rozhovoru nezazněla zřetelná alternativa k těmto formám služby. Bude zapotřebí jít při některém z dalších setkání kazatelů a pracovníků církve ještě hlouběji pod povrch a prozkoumat biblickou teologii menších společenství, koinonickou povahu vztahů, eklesiologii probuzení a současné relevantní modely sborové práce.

8.

Pastýřský list Rady Církve bratrské kazatelům, staršovstvům a sborům

"Milost a pokoj, at' se vám rozhojní poznáním Boha a Ježíše Krista, našeho Pána" (2Pt 1,2).

Rada CB vyjadřuje znepokojení nad, podle našeho vidění, zbytečnými napětími mezi různými typy zbožnosti a různými formami služby v našich sborech. Za brzdu sborového života a misie považujeme napětí ve formách vedení a průběhu bohoslužeb a shromáždění, evangelizace a diakonie.

Za nepřiměřené považujeme spory mezi formami zpěvu, modliteb a evangelizačních stylů. Vycházíme ze skutečnosti, že mnoho projevů a forem našeho křesťanského života je tvarováno naší kulturou, výchovou a stylem duchovního vedení. Tyto formy jsou proměnné a nepatří k podstatě evangelia. Nesmíme dogmatizovat to, co nepatří k biblickým principům. Netolerantnost ve věcech, které Boží slovo považuje za nepodstatné, je vážným ohrožením jednoty církve.

Jsme vděční, že smíme prožívat jednotu ve vyznání a biblickém vyučování v základních člancích biblických základů. Tím více je třeba se soustředit na toleranci, citlivost a respekt ve formách uctívání i služby.

Vyzýváme kazatele, staršovstva a pracovníky sborů, aby se postavili do role odpovědné integrace různých projevů zbožnosti a forem služby. Je třeba důsledně pěstovat úctu ke všem projevům zbožnosti a formám i stylům služby, pokud přímo neodporují Božímu slovu. Povýšenost nad duchovními projevy druhých Božích dětí je vážným hříchem. Pýcha v duchovních věcech je vždy vážným ohrožením jednoty v Duchu svatém.

Vyzýváme mladou, střední i starší generaci, aby naslouchaly jedna druhé s křesťanskou láskou a úctou. Je třeba se varovat toho, co pohoršuje druhé. Na druhou stranu je ryze biblické zapírat sama sebe a nebránit tomu, co je drahé a milé druhým.

Apoštol Pavel je nám příkladem multikulturního křesťanského přístupu k druhým. Jako vzdělaný rabín dovedl oslovit nejen židovské prostředí, ale přiblížil se citlivě řecké i římské kultuře. Jeho cílem bylo, aby byl židům židem, těm, kteří jsou pod zákonem jako ten, který je pod zákonem, těm, kteří jsou bez zákona, jako ten, který je bez zákona, slabý slabým (1K 9,19-23). To je příklad velké osobní pokory, sebezapření a touhy a být všem blízko, všem rozumět a všem sloužit. Motivací je touha sloužit evangeliem srozumitelně. Bible nám umožňuje vidět jak jsou oslovovány různé kulturní skupiny od lidí prostých až po řecké filozofy. Svým znovuzrozením se tito lidé jistě nestali stejní ve své zbožnosti a ve svých projevech. Nesli si jistě dál své důrazy a mnohé prvky kultur, ze kterých pocházeli. Kristovo evangelium svou mocí zbavuje hříchu, čistí od špíny, dává a posiluje duchovní obdarování, ale netvoří z nás armádu stejnobarevných a stejně se projevujících lidí. Naopak, k církvi patří jednota v různosti a pestrosti. Evangelium je určeno všem a nesmí být spojováno pouze s určitou kulturou a vžitými zvyky.

Přelom milénia nás zastihuje v době srážek a prolínání různých kultur. Globalizace se nedá zadržet a hluboce se dotýká i života církve. Žijeme v době náboženského a kulturního pluralismu. Tato doba se v mnohém velmi podobá prvnímu století dějin církve. Pokud chceme zvěstovat a žít evangelium, musíme věrně vyznávat jedinečnost spasitelného díla Pána Ježíše Krista. Nesmíme ale opomenout vyjádřit to, co dobře znají evangelisté a misionáři. Evangelium není a nesmí být bytostně spojeno s žádnou kulturou a formami tradice. Evangelium je moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří (Ř 1,16). Proto může pronikat na celém světě do všech kultur a náboženských i filozofických systémů. Nespojme evangelium jen se svou vlastní kulturou, zbožností, svými zvyky, názory a svým temperamentem. Zjevení sv. Jana nám dochovává pohled za oponu budoucího Božího království, kde vidíme spasené ze všech národů, kmenů a kultur.

Uniformita církve je vážným ohrožením evangelizační služby. Učme se oceňovat šíři duchovních darů, projevů zbožnosti, způsobů vedení shromáždění a služby. Žádná kultura a ani tradice nejsou samospasitelné.

Očekáváme především od zkušenějších a dospělejších křesťanů, že budou mít velkorysé porozumění pro ty, kteří dělají první kroky ve víře. Navštivte jiné sbory, zúčastněte se konferencí, abyste si rozšířili pohled na jiné formy života Kristovy církve. Pokud můžete, využijte služebních cest i dovolených k návštěvě sborů v naší vlasti i v zahraničí. Tak je možné si názorně uvědomit, že věci se dají dělat jinak, než jsme zvyklí.

Jsme vděční, že máme v řadě sborů skupiny těch, kteří nedávno uvěřili a připojili se k církvi ze sekulárního prostředí. Prosíme Vás velmi naléhavě, abyste pro ně vytvářeli duchovní domov a zázemí. Když se narodí do rodiny nové dítě, velmi často je třeba mnohé návyky doma změnit, přeorganizovat, někdy třeba i přestěhovat nábytek, aby se vešlo všechno potřebné. Všechnu námahu a sebezapření rodičů ale daleko přesahuje radost z nově narozeného života. Prosíme Vás velmi naléhavě, abyste nově narozeným pomohli vytvořit duchovní domov a zázemí a abyste je nevyháněli tvrdým prosazováním svých způsobů a forem uctívání, svědectví a služby.

Nové bratry a sestry v Kristu prosíme, aby měli trpělivost s těmi, kteří uvěřili dříve a kteří se za dlouhá léta szili s určitými způsoby a modely křesťanského života. Snažte se pochopit zbožnost a duchovní zkušenosti těch, kteří byli formováni jinou kulturou a postupem doby si osvojili určitý typ křesťanské subkultury, ve kterém se cítí dobře a bezpečně. Služte si vzájemně k duchovnímu růstu v křesťanské lásce.

Všichni se učme odlišovat od sebe věci podle evangelia principiální (trvale neproměnné) a adiaforní (nerozlišené a tedy proměnné), pro které nemáme v Písmu závazné normy.

Vraťme se k úžasnému a požehnanému dědictví Jednoty Bratří, kdy byly důsledně od sebe odlišovány věci **podstatné** (víra, láska, naděje; milost Boží, zásluha Ježíše Krista, dary Ducha svatého), **služebné** (Písmo, kázání, církve, svátosti, služebníci atd.) a **případné**. Podle bratrské teologie právě nerozlišování těchto kategorií způsobilo v dějinách křesťanství nejzlobnější zmatek. Nerozlišováním věci podstatných, služebných a případných docházelo k záměně spasitelné jistoty za falešné spočinutí na lidských výtvorech (více o tomto tématu přečtěte např. v knize: Dějiny Jednoty bratrské, Říčán - Molnár, Praha, Kalich 1957).

Jako Rada Církve bratrské jsme přesvědčeni, že většina sporů mezi kazateli a staršovstvy a uvnitř sborů se odehrává v rovině zbožnosti a forem sborového života. Vezměme tato napětí osobního i společného růstu jako příležitost k projevení a vyzkoušení křesťanské lásky, velkorysosti a ochoty spolupracovat se všemi, které nám Bůh přidal jako domácí víry.

Žádáme kazatele a staršovstva, aby byli skutečně presbytery a biskupy (strážci), kteří budou věrně střežit čistotu učení a prostor křesťanské svobody pro každého. Za nepřijatelné považujeme např. vyostřování napětí mezi službou pěveckých sborů a chválicích skupin, mezi různými typy liturgického vedení shromáždění, mezi biblickými hodinami a malými skupinami, mezi společnou a osobní evangelizací. Staršovstva se svými kazateli jsou zodpovědná za stanovení hranic křesťanské svobody a za rozlišování věcí podstatných, služebných a případných.

I v dějinách církve vidíme, že Pán Bůh používal ve svém díle ty, kteří v určitých křesťanských tradicích vyrostli a stejně tak i ty, kteří uvěřili a přišli z kultur naprosto odlišných. Boží láska je výrazně zjevná tam, kde tvoří mosty mezi lidmi různých generací, tradic, kultur i různých projevů spirituality. Modlete se společně s námi, aby nám náš Pán v moci Ducha svatého dal prožívat pokání za všechny spory a křivdy a aby nám pomohl objevit pestrost takového života církve, který by byl přitažlivý pro ty, kteří žijí kolem nás bez poznání Boha.

Prosíme, aby tento pastýřský dopis byl přečten v nedělním shromáždění.

Pozdravujeme vás Božím slovem: ***"Sám Bůh pokoje necht' vás cele posvětí a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista"*** (1Te 5,23).

Rada Církve bratrské ve svatodušním týdnu května 1999

9.

Prohlášení Studijního odboru Rady CB k pastorální konferenci kazatelů o liturgii konané 2.- 3.2.2000 v Praze

Pastorální konference kazatelů se soustředila na téma "**Církev slouží Bohu modlitbami, chválami a vyznáváním**". Toto téma bylo určeno podle čtyřleté pracovní vize Rady CB, která se opírá o text ze Sk 2,42-47.

Přítomní kazatelé se zabývali bohoslužbou a liturgickým obsahem shromáždění Církve bratrské. Po vyslechnutí referátů a po živé diskusi vystoupily do popředí následující body:

- Kazatelé si váží liturgické volnosti dané Řádem Církve bratrské. Tuto volnost ale nechceme zaměňovat za svévoli, protože z biblického svědectví je možné dovodit, že určité liturgické prvky mají v církevní tradici právem své autentické a důležité místo.
- V rámci vedení shromáždění chceme rozvíjet důrazy vedoucí k adoraci (uctívání trojjediného Boha). Je třeba dávat velký důraz na bohatší čtení Písma svatého (alespoň dvě čtení, kombinace SZ a NZ) a jeho výklad s následnou aplikací. Velký důraz musí zůstat také na modlitby tiché i hlasité. Chceme zůstat u dobré tradice našich otců, která podtrhovala důležitost osobních svědectví ve společných shromážděních. Své pevné místo má mít duchovní píseň, vhodně sestavené oznámení, sbírka a požehnání.
- Kazatelé znovu vyslovili bolest nad tím, že kulturní rozdíly působí napětí v oblasti duchovního zpěvu. Obracíme se na všechny hudebníky, doprovazeče a dirigenty, aby citlivě pomáhali překonávat napětí mezi písňemi kancionálovými a soudobými. Při společném studiu jsme si uvědomili, že již v prvotní církvi byla zřejmě bohatá písňová tvorba navazující na chrámovou bohoslužbu, židovskou synagogu a připojující nové chvalozpěvy a písně (Ef 5,18-19 „...*žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně*“). Zpěv duchovní písně vidíme jako jeden z projevů naplnění Duchem svatým. Proto se zaměříme na otázku duchovního posvěcení a vzájemného citlivého ohledu na všechny účastníky bohoslužeb od dětí až po seniory.
- Kazatelé vyslovili lítost nad malou účastí členů CB v modlitebních shromážděních. Modlitba je skutečně „dechem křesťana“ a vzácným darem rozhovoru s nebeským Otcem v Ježíši Kristu a skrze Ducha svatého. Pokud můžeme zjistit, tak všechna duchovní probuzení byla spojena s modlitebním zápasem. Při vědomí, že modlitba je probouzena Bohem, povzbuzujeme sbory k užívání nejrůznějších forem modlitebního života jednotlivců i sborů (konkrétnost modliteb, modlitby osobní i společné a v malých kroužcích).
- Ve svých shromážděních chceme pamatovat na kulturní, sociální i emocionální rozdílnost jednotlivých účastníků. Uvědomujeme si různost prostředí z něhož pocházejí a častou nesoustředěnost a malou připravenost na slyšení Božího slova. Lidské různosti má odpovídat bohatost, rozmanitost a krása liturgie společných shromáždění. Proto chceme rozvíjet jak formální liturgické prvky (vstupní slova, recitace biblických veršů, užívání Modlitby Páně a Kréda, řádné sloužení svátostmi a

vyslovení požehnání), tak prvky neformální (osobní svědectví, spontánní chvály, přímluvné modlitby a vytváření atmosféry úcty, pokoje a radosti).

- Naším cílem zůstává inspirující bohoslužba, která je teologicky informovaná (biblicky zakotvená) a liturgicky promyšlená. Důsledkem skutečného uctívání Boha se stává láska ke světu a obětavá služba druhým.

Studijní odbor Rady CB v Praze 31. března 2000

10.

Pastýřská služba ve sboru

Prohlášení Studijního odboru Rady CB k pastorálce kazatelů konané

9.-11.10.2000 v Trutnově

Pastorální konference kazatelů navazovala na téma „**Církev slouží Bohu modlitbami, chválami a vyznáváním**“. Toto téma bylo určeno podle čtyřleté pracovní vize Rady CB, která se opírá o text ze Sk 4,42-47. Přítomní kazatelé i se svými manželkami se zabývali pastýřskou službou, a to ve dvou rovinách: Jednak jsme si připomněli Boží pastýřskou službu, kterou přijímáme, na níž jsme závislí, a která nás inspiruje. A dále jsme podrobněji hovořili o naší vzájemné pastýřské službě, za níž neseme v našich sborech odpovědnost.

Jako zvlášť aktuální se ukázaly zejména následující podněty z referátů a diskusí:

1. Je pastorec důležitá?

Pastýřská služba úzce **navazuje na misijní práci** církve. Při zachování důrazu na misií nechceme opomenout pastoreci, protože působí i jako prevence ve věci zdraví Kristova těla.

Zdravý duchovní život **každého věřícího** člověka je závislý na přiměřené pastýřské péči. Uvědomujeme si, že v našem okolí i v církvi navíc přibývá těch, kteří pastýřskou službu církve **naléhavě potřebují**: lidí všelijak zraněných, lidí s chudým sociálním zázemím, nedostatečně biblicky orientovaných apod. Této situaci chceme vyjít vstříc.

2. Kdo je pastýřem?

Boží lid **potřebuje lidské pastýře**. Pastýřský vztah mezi bratry a sestrami ve sboru je konkrétním projevem Boží pastýřské péče. Uvědomujeme si, že je neodpovědné této službě se zříkat či ji pomíjet.

Jako kazatelé jsme si znovu uvědomili svou odpovědnost praktické pastorační péče o členy sboru. Pastýřský úkol však **není pouze pro kazatele**. Chceme vyučovat v našich sborech, že je to přinejmenším odpovědnost starších sboru (1Pt 5,1-7) a v určitém smyslu každého věřícího. Pastýřsky působí klima ve sboru, do něhož svou zbožností, odpovědným životem a vztahem s druhými přispívá každý úd církve.

Pán Bůh vybavuje určité lidi **zvláštním darem pastorage**, který pravděpodobně velmi úzce souvisí s darem učitelským (Ef 4,11-13). Chceme se učit tyto dary rozpoznávat a povzbuzovat k jejich využívání.

3. Jak pastýřskou službu konáme?

Rozpoznáváme a chceme rozvíjet **rozmanité způsoby služby**, v nichž se pastýřská služba děje: systematické biblické vyučování, vyučování nově obrácených, přípravu na manželství, práci s dětmi, péči o rodiny, různé aktivity, při nichž je sbor spolu, výchovu nových pracovníků ve sboru. Chceme se učit pastýřsky sloužit nemocným: sdílet s nimi jejich trápení a těžké otázky. Chceme se učit povzbuzovat jejich naději a doprovázet je věrně a laskavě.

4. Vztah pastorage a psychoterapie

Pastorage musí respektovat přirozené zákonitosti vnitřního života člověka a využívá poznatků psychologie. Pastýřskou službu, která vede k životu v duchu Písma, však nelze nahradit psychoterapií, která vede ke zdravému životu. Chceme se učit **spolupracovat s psychoterapeuty**, pokud se to v jednotlivých případech ukáže jako nutné a možné. Jejich pomoc je třeba zvažovat zejména tehdy, když narazíme při pastoraci na neobvyklé problémy, nápadně intenzivní potíže, výrazně sníženou kvalitu života nebo na problémy, které na naši službu nereagují. Respektujeme psychologii a psychoterapii jako odbornosti, které si Pán Bůh může použít k uzdravení člověka.

Studijní odbor Rady Církve bratrské, 31. října 2000

11.

Církev evangelizuje

Prohlášení Studijního odboru Rady CB k pastoračnímu kazatelství

konané 23.-24.01.2001 v Hradci Králové

Téma „Církev evangelizuje“ bylo určeno podle čtyřleté pracovní vize Rady CB, která se opírá o text ze Sk 2,42-47. Přítomní kazatelé a vikáři se zabývali evangelizací skrze místní sbor. Z podnětů, které zazněly v referátech a diskusích vyjímáme následující:

1. Situace

Naše země patří k nejsekularizovanějším státům Evropy. Způsob myšlení, životní styl, vztah ke křesťanským hodnotám a k církvi zdaleka neodpovídá bohatému křesťanskému dědictví z minulosti. Uvědomujeme si, že to, co lidem kolem nás chybí, je

evangelium o Boží záchraně a panství Ježíše Krista. Chceme si znovu připomenout odpovědnost, která na nás jako svědcích Kristova evangelia v této situaci leží.

2. Co je evangelizace

Evangelizace patří k podstatě církve: „*Tak jako oheň se udržuje hořením, tak církev žije misí*“ (Emil Brunner). Evangelizace prostřednictvím církve je pokračováním apoštolské služby Kristovy po jeho nanebevstoupení a po vylití Ducha Kristova.

Naším cílem je evangelizace jako soustavné pronikání evangelia o Pánu Ježíši Kristu do společnosti, v níž žijeme. Evangelizace není jednorázová kampaň, ale způsob vztahu sboru s okolní společností.

3. Kdo evangelizaci koná

Místní sbor je v evangelizaci nezastupitelný a je jejím základní nástrojem. Kazatel spolu se staršími sboru je odpovědný za to, jestli se sbor evangelizací zabývá. Být svědkem o Kristu je úkol, za který nese odpovědnost podle svých možností a obdarování každý věřící.

4. Motivy k evangelizaci

Zvěstování evangelia je projev lásky k Pánu Bohu (je to akt poslušnosti) a projev lásky k bližním (je to lidem nabídnutá pomoc, záchrana v nebezpečí).

Motivem evangelizace je Boží pověření (jsme posly od Boha, Božími vyslanci) a zájem o druhé lidi (žijeme s nimi, soucítíme s nimi a pomáháme jim).

V evangelizaci jde o oslavení Pána Boha a o pomoc druhým lidem. Evangelium nezvěstujeme proto, abychom uspokojili svoje potřeby – např. aby rostl náš sbor, abychom byli důležití, aby povyroستlo naše křesťanské sebevědomí.

5. Evangelizace: dílo lidské i Boží

Máme zvěstovat evangelium – to je náš úkol. Ale tam, kde skrze poslušnost Božího příkazu a lásku k lidem se narodí nové Boží děti, je viditelná Boží milost, nikoliv schopnosti člověka. Každé znovuzrození je dílo Božího Ducha, kterému máme sloužit. Znovuzrození nemůžeme vypůsobit. Výsledek našeho misijního působení nemůžeme naplánovat, nemůžeme si ho přivlastnit, velmi často ani ohodnotit.

Je zapotřebí jak analýzy situace, pečlivého zvážení různých okolností a přípravy evangelizace, tak i modlitebního odevzdání práce evangelia do Boží kompetence a spolehnutí na práci Božího Ducha.

Je třeba postupovat koncepčně, zachovávat přirozené zákony platné při zvěstování evangelia. Zároveň si musíme zachovat citlivost pro dění ve sboru a pro okamžité vedení Božího Ducha k neplánovaným krokům.

Studijní odbor Rady CB, 14. února 2001

12.

Stanovisko Studijního odboru Církve bratrské ohledně vztahu k Židům

Studijní odbor Rady CB, říjen 2004

Dějiny vztahů křesťanů a Židů

Jako křesťané hluboce litujeme staletého konfliktu mezi lidem Izraele a křesťanskou církví, zejména nepřátelství vůči Židům ze strany mnoha křesťanů, které vedlo k pronásledování a vraždění. Jsme si vědomi otřesných dějin nábožensky motivovaného antisemitismu, nucených křtů a mocenského vykořisťování, okrádání a utlačování Židů ze strany křesťanských panovníků a představitelů církve. Jsme si vědomi, že tyto postoje pomohly v Evropě připravit půdu pro strašnou událost holocaustu. Jsme přesvědčeni, že tyto hrozné činy a postoje jsou v příkrém rozporu s učením Ježíše Krista, k němuž se hlásíme. Kajícíně vyznáváme historickou vinu křesťanské církve vůči židovskému národu. Distancujeme se od všech projevů nábožensky motivovaného rasismu a antisemitismu. Uvědomujeme si a chápeme, že vzhledem k této bolestné historické zkušenosti s církví je dnes pro většinu Židů křesťanství nevěrohodné.

Židovské kořeny křesťanství

Jako křesťané se hlásíme ke svaté knize židovského národa, Tenachu (Starému zákonu) a k duchovnímu odkazu víry biblického Izraele. Jsme židovskému národu vděčni za toto společné duchovní dědictví. Nově objevujeme zakotvení Ježíše a novozákonních pisatelů v tehdejší židovské kultuře, které bylo v minulých stoletích přehlíženo. Jako církev z pohanů věříme, že jsme byli připojeni k Božímu lidu (Římanům 9-11), odmítáme myšlenku, že církev nahradila Izrael a že všechna Boží zaslíbení se už týkají jenom církve jako nového lidu Božího. Izrael je a zůstává Božím lidem. Považujeme za svůj úkol podporovat židovský národ, usilovat o přátelství a vzájemnou spolupráci a projevovat solidaritu zejména tváří v tvář antisemitismu.

Novodobý stát Izrael

Vznik státu Izrael chápeme v souvislosti s biblickými prorocstvími, a také jako útočiště diasporních Židů před antisemitismem, proto myšlenku nezávislého židovského státu podporujeme. Nesouhlasíme se všemi rozhodnutími izraelské politické reprezentace a se všemi kroky tamních ozbrojených sil, nicméně věříme, že Židé mají právo na svůj nezávislý stát. Zároveň jsme přesvědčeni, že je třeba usilovat o mír na Blízkém Východě a o nalezení řešení tamního konfliktu, které bude plně přijatelné i pro Palestince.

Misie

Židé mají za sebou staletí násilné christianizace, nucených konverzí a křtů. Chápeme, že otázka zvěstování evangelia je pro ně obzvlášť citlivá. Distancujeme se od všech

forem nátlakové evangelizace, kterou považujeme za neslučitelnou s podstatou křesťanského učení. Odmítáme všechny formy zvěstování, které využívají nevědomosti nebo tísnivé situace posluchačů. Nesouhlasíme také s misijními aktivitami zaměřenými výlučně na Židy. Na druhé straně jako křesťané věříme, že ze svého zvěstování nemáme nikoho vynechat, že tedy máme sdílet svou naději s každým, kdo je ochoten naslouchat, včetně našich židovských přátel. Nedomníváme se, že by poslušnost Ježíšova pověření k evangelizaci byla předmětem demokratického hlasování, nebo že by měla být revidována ve světle dějinných událostí. Věříme, že jeho evangelium platí jako nabídka a pozvání všem lidem. Navíc jsme přesvědčeni, že následování Ježíše Krista nikterak neznamena popření vlastní národní a kulturní identity. Proto velmi zásadně odmítáme pojetí, že židovští učedníci Ježíše Krista přestávají být Židy, a že tedy pozvání Židů ke Kristu znamená likvidaci židovství.

13.

Křest mladých katechumenů a jejich členství v církvi

Doporučení Studijního odboru Rady Církve bratrské, prosinec 2004

1. Teologický smysl a význam křtu

Křest je svátostí spojující věřící s Kristem a pečující smrt starého hříšného člověka se Spasitelem na kříži. Je to i svátost povstání k novému životu a spojení s rodinou pokřtěných Božích dětí. Člověk, který uvěří, je přiveden prostředky Boží milosti, pokáním a vírou k jednotě s Kristem. Křest potvrzuje ospravedlnění a začlenění do Kristova těla. Jednota s Kristem si žádá i zapojení do těla - církve. Z hlediska Nového zákona je nemožné, být v Kristu a nebýt součástí jeho těla (J 10,14-16; 15,1-8; 1K 12,27; Ef 2,19-22).

Člověk se stává křesťanem těmito skutečnostmi:

- ❖ Z lidské strany to je pokání a víra.
- ❖ Z Boží strany jednota s Kristem, členství v Kristově těle, odpuštění hříchů a dar Ducha svatého.
- ❖ Ze strany církve to je křest, jako potvrzení slibu Boží milosti.

2. Pohled do praxe našich otců

Alois Adlof, první kazatel prvního pražského sboru, byl misionářem s vroucí láskou k duchovně se probouzejícím lidem. V době jeho vedení sboru (1886 - 1919), poměrně rychle byli někteří lidé přijímáni do církve, ale na druhé straně také byli rychle vylučováni ti, u kterých se ukázalo, že ke znovuzrození nedošlo, nebo bylo třeba z nějakého důvodu uplatnit církevní kázeň. **Nebylo také výjimkou přijmout do sboru obrácené děti v 8 - 9 letech.** Také dnes jsou případy, kdy některé děti prožijí tak hluboké setkání s Kristem, že by nebylo správné jim odpírat křest a samozřejmě

následně i sv. Večeři Páně. To už je ale zodpovědným úkolem každého staršovstva, aby v takové situaci pastýřsky rozhodlo.

3. „Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen“ (Mk 16,16a)

Pokud mladý člověk vyzná jasně a zřetelně svou víru, potvrzuje ji i určitými změnami ve svém životě, potom je namístě, aby byl pokřtěn a začleněn do sboru. Je plně prokázáno, že např. desetiletý, nebo dvanáctiletý mladý člověk se může hluboce obrátit. Následná příprava, křest na základě vyznání víry a členství ve sborové rodině a v církvi mají své důležité místo.

- ❖ Ukazuje se, že odmítat křest mladým věřícím je demotivující a může být promeškána pravá chvíle.
- ❖ Zásadně nelze doporučit rozdělení křtu a členství ve sboru. Novozákonní křest je ve skutečnosti i zapojením (vekřtěním) do těla Kristova. Teologicky je nesprávné oddělovat křest a zapojení do viditelné církve (vinný kmen – J 15,1-8; Kristovo tělo – 1K 12,13) a z toho vychází Řád Církve bratrské: **Plnoprávními členy se mohou stát mladí znovuzrození lidé, i když ještě nedosáhli 18 let** (Čl. 5, odst. 2).
- ❖ Pokud pokřtíme a přijmeme do sboru mladé lidi, pak je možné omezit jejich účast na některých členských shromážděních (např. vážný kázeňský případ) do určitého roku. Řád Církve bratrské říká: **Staršovstvo, případně členské shromáždění má právo při některých závažných jednáních omezit účast členů na dospělé starší 18 let...** (Čl. 8, odst. 2).

4. Závěrečná doporučení

Doporučujeme zvážit každý případ mladého katechumena individuálně. U mladých lidí kolem desátého roku života, je třeba slyšet názor rodičů a vedoucích dorostu pro dobré posouzení žádosti o křest. V případě potvrzení znovuzrození ze strany rodičů a při vyznání víry ve staršovstvu, není teologický důvod k odmítání křtu a přijetí členského závazku, který ze křtu vyplývá.

Pokud se nejedná o křest nemluvněte, není vhodné oddělovat křest a sv. večeři Páně. Pokřtěný mladý člověk se má pravidelně zúčastňovat také této druhé svátosti (Sk 20,7), která navazuje na starozákonní hod velikonočního beránka (Ex 12,25-27) a má v sobě jak duchovní, tak vyučovací dimenzi. Některé zkušenosti potvrzují, že křest a zapojení do života církve může být dobrou pomocí pro překonání problémů dospívání. Varujme se přehlížení a podceňování duchovních kroků v životě svých mladých bratří a sester.

14.

Pokusy na lidských embryích

Rada Církve bratrské se na svém zasedání dne 4. března 2005 jednoznačně postavila za prohlášení formulované ČBK ve věci pokusů na lidských embryích. V rámci etiky úcty k lidskému životu požadujeme zákaz destruktivních experimentů na lidských embryích.

Vyzýváme členy PS parlamentu ČR, aby se postavili proti legalizaci toho, co odporuje základním lidským právům.

Prohlášení České biskupské konference

V České republice se v poslední době ozývají hlasy požadující legalizaci pokusů na lidských embryích. Tyto pokusy jsou zpravidla spojeny s narušením vývoje nebo destrukcí embryí. Žádná lidská bytost, a tedy ani lidský zárodek se nesmí stát prostředkem pro dosažení prospěchu druhých. Destruktivní výzkum na lidských embryích porušuje základní lidská práva, zejména právo na život a jeho integritu. Experimenty na lidských zárodcích nelze ospravedlnit ani poukazem na existenci uměle vyrobených lidských embryí, pro která není „racionální využití“. Sebelepší úmysly nemohou odůvodnit ničení lidských zárodků, zvláště když deklarovaných výzkumných cílů je možno dosáhnout jinými cestami. Apelujeme na činitele odpovědné za přípravu zákonů i jejich schvalování, aby destruktivní výzkum na lidských zárodcích neumožnili.

26. ledna 2005

Vysvětlení:

Pokusy na lidských embryích (ČBK)

V nejvyšších institucích výkonné moci České republiky se připravuje zákonná norma, která by měla legalizovat pokusy na lidských zárodcích. Cílem těchto pokusů je především příprava embryonálních kmenových buněk a terapeutické klonování. Ve sdělovacích prostředcích je tento výzkum předkládán jako velmi slibná či zaručená cesta k terapii dosud nevléčitelných chorob. Zastánci terapeutického klonování se přitom již delší dobu snaží ovlivnit veřejné mínění i postoje politické reprezentace líčením těžkostí nemocných postižených degenerativními, zejména nervovými chorobami, ale zamlčují, že přepokládaného cíle se dá dosáhnout pouze za cenu ukončení života lidských zárodků. Zamlčují také skutečnost, že transplantace kmenových buněk s sebou nese vysoké riziko vzniku jiných onemocnění a že dosud nebyly nikde na světě embryonální kmenové buňky k léčení nemocných úspěšně použity.

Jako zdroj kmenových buněk mají sloužit lidská embrya, která jsou potenciálními plnohodnotnými lidskými bytostmi. Odběr „několika buněk“ či „shluku buněk“ ze zárodku však znamená jeho fyzickou likvidaci. S velkou naléhavostí chceme připomenout, že žádná lidská bytost, a tedy ani lidský zárodek nemůže být prostředkem pro dosažení prospěchu druhých. Chceme připomenout i rizika spojená s pěstováním a přenosem embryonálních kmenových buněk, ekonomickou náročnost uvažovaných projektů a také skutečnost, že lidský zárodek není jediným možným zdrojem kmenových buněk. Existují spolehlivé údaje o tom, že lze získávat a využívat kmenové buňky také z dospělých jedinců. Jde o postup eticky zcela nezávadný a v léčebné praxi již používaný i v České republice.

Pokusy na lidských embryích, které jsou spojeny s destrukcí embrya, porušují základní lidská práva, zejména právo na život a jeho integritu. Experimenty na lidských zárodcích nelze ospravedlnit ani poukazem na existenci „nadbytečných“, umělým oplozením vzniklých lidských embryí, pro která není jiné „racionální využití“. Sebelepší úmysly nemohou odůvodnit ničení lidských zárodků, zvláště když deklarovaných výzkumných cílů je možno dosáhnout jinými cestami. Apelujeme na činitele odpovědné za přípravu zákonů i jejich schvalování, aby destruktivní výzkum na lidských zárodcích

neumožnili a podporovali rozvoj léčebných aktivit, při kterých jsou nezadatelná práva každého lidského jedince důsledně respektována.

15.

Společné stanovisko k zákonu o registrovaném partnerství osob stejného pohlaví

Praha 10. ledna 2006

Níže podepsané církve se společně obracejí na prezidenta republiky a na Senát Parlamentu ČR se žádostí, aby byl odmítnuto přijetí zákona o registrovaném partnerství osob stejného pohlaví.

Jsme přesvědčeni, že rodina je základní složkou společnosti a je nenahraditelná. Manželství muže a ženy je důležité pro zdravý vývoj dětí, které potřebují zázemí a pocit bezpečí. To jim dává společenství s otcem a matkou.

Dobře fungující rodina je nejlepším předpokladem zdravé společnosti v budoucích generacích. Demografická křivka v České republice prozrazuje nízkou porodnost, ve které jsme se dostali na předposlední místo ve světovém měřítku. O to důležitější potom je, aby rodině byla přiznána v naší společnosti vážnost a úcta.

Obáváme se, že celková atmosféra české společnosti nepřeje stabilitě manželství, soudržnosti rodiny a péči o děti. Nepovažujeme za náležité jakékoliv snahy o vytváření alternativy k heterosexuálnímu manželství, jakožto nutnému předpokladu zdravého vývoje dětí.

V naší demokratické společnosti není nikdo pronásledován a lidé kromě rodiny vytvářejí různá společenství mezilidské pomoci. Není zde žádný důvod k tomu, aby právě typ soužití homosexuálů byl preferován před jinými.

Domníváme se, že přijetí zákona o registrovaném partnerství osob stejného pohlaví povede k dalšímu oslabení významu rodinného života a povede k chaosu v hodnotové orientaci, zejména mladé generace.

Jako křesťané jsme přesvědčeni, že naše společnost potřebuje posílit právní a sociální postavení rodiny, jakožto základní jednotky společnosti, včetně odpovědného rodičovství.

Jménem uvedených církví:

Mons. Jan Graubner, předseda České biskupské konference Katolické církve
ThDr. Pavel Černý, Th.D. předseda Rady Církve bratrské
ThMgr. Vladislav Volný, biskup Slezské církve evangelické a.v.
ThDr. Kryštof, PhD., arcibiskup pražský a českých zemí Pravoslavné církve
Rudolf Bubík, biskup Apoštolské církve
PhDr. Dušan Tillinger, superintendent Evangelické církve a.v. v ČR
Mgr. Josef Červeňák, superintendent Evangelické církve metodistické
ThMgr. Ing. Jaroslav Pleva, předseda Úzké rady Jednoty bratrské
Ing. Vladislav Donát, předseda Bratrské jednoty baptistů
Pavel Šimek, předseda Církve adventistů sedmého dne

16.

Harry Potter a výchova dětí

Před několika lety mezi křesťanskými vychovateli vzplanula bitva ohledně vlivu knížek a později filmů o Harry Potterovi. Jedná se o nesmírně populární dílo britské spisovatelky J. K. Rowlingové. Předmětem sporu bylo použití kouzel v ději o čarodějnickém uční Harry Potterovi a jeho přátelích. Někteří H. Pottera vítají a jiní periodicky varují před škodlivým vlivem magické říše kouzel na dětskou duši. Někteří evangelikální křesťané považují Harry Pottera za příběh, který otvírá lidskou duši pro příběh Ježíšův a jiní v něm vidí pouze negativní a dětem škodící materiál. V zahraničí (zvláště Velká Británie a USA) se celou otázkou zabývali nejen rodiče dětí, ale také křesťanští vychovatelé a odborníci. Ze široké diskuse vyjímáme několik bodů vedoucích k zamyšlení.

1. Harry Potter není jedinou knížkou či filmem, který používá svět kouzel a nadpřirozených bytostí k tlumočení určitého příběhu. Je třeba jmenovat v křesťanských kruzích známá díla C. S. Lewise (Narnie) a J. R. R. Tolkiena (Pán prstenů). Kromě toho je zde dlouhá tradice dětských pohádek, které používají svět kouzel téměř v každém příběhu (u nás např. B. Němcová, K. J. Erben aj.) Zdá se, že není zcela spravedlivé, abychom své odmítání zaměřili pouze na Harry Pottera a akceptovali kouzelnický svět jiných příběhů.
2. Řada pohledů na celou problematiku se shoduje v tom, že je třeba rozlišovat zda se jedná o magii v pohádkové fantazii a magii ve skutečném životě. Je zajímavé, že nejsou zaznamenány příklady, že by Harry Potter či Lewisova Narnie vedly děti k praktikování magie. Potvrdilo se, že na děti a mládež mají škodlivý vliv filmy, kde lidé praktikují magii ve svých každodenních situacích (horoskopy, věštění, vyvolávání duchů apod.).
3. Jak se má křesťanský rodič dnes zachovat? Má zcela ignorovat magický svět kouzel a snažit se od něj děti separovat? Není lepší učit děti, aby dovedly posuzovat na základě Bible vše, co přichází prostřednictvím populární kultury? Řada rodičů doporučuje číst a sledovat Harry Pottera s dětmi a hovořit s nimi o ději a o tom, jak

na ně příběh působí. Dospělí by měli pomoci dětem zasadit tyto příběhy do širšího kontextu. Někteří křesťanští rodiče zmiňují kladný vliv Harry Pottera, který např. neposlechl svého učitele, aby v danou chvíli sledoval vyšší princip pomoci slabší osobě proti surovci a násilníku. Harry v tu chvíli riskoval bolest a problémy. Z takovýchto situací je možné stavět mosty ke světu Bible a ukázat např. na Ježíšovy učedníky, kteří o Sabatu vymílali klasy a jedli zrna. Ježíš se jich proti tvrdé kritice farizejů zastal vyšším principem.

4. V knihách o Harry Potterovi nejsou rozvíjeny příběhy, ve kterých by docházelo k vyzývání a vyvolávání duchů. Používá se tam magie zaklínací a tu nalezneme v Narnii a mnohých dalších příbězích také.
5. Bible se jasně staví proti používání okultismu, věštění – hádání budoucnosti a spiritismu. Dnes žijeme v kultuře, která je zamořena obnovou pohanských praktik a okultismu. Na druhou stranu nemůžeme vynechat způsoby interpretace pravdy v biblických příbězích. Na stránkách Bible jsou mnohokrát použity příběhy popisující nadpřirozené síly (např. knihy jako jsou Daniel či Zjevení sv. Jana). Bibličtí autoři neváhají použít některé látky mytického charakteru, aby jimi byl dokreslen meta-narativní příběh Bible a evangelia.
6. V anglické literatuře (podobně jako v české – viz Golem a další příběhy) je rozvinuta alchymistická tradice a představivost, která mnoha spisovatelům umožnila spojit se s místem v našem srdci, které je uzpůsobeno reagovat na velký příběh a daná zaslíbení života v Kristu. Zajímavý je také výčet mytických zvířat, které v Harry Potterovi vystupují (gryf – lev s hlavou orla, jednorozec, fénix, jelen, kentaur, pegas, červený lev aj.). Také tam někteří účastníci potterovské diskuse nacházejí symbolické náznaky a souvislosti s meta-příběhem Kristovým, což může nadsazené a svým způsobem přehnané. Vzpomeňme ale např. na křesťanskou literaturu a pozdější heraldiku. Lev byl symbolem Krista od 1. století a evangelista Jan nepotřebuje vysvětlovat, kdo to je lev z Judy: „*Neplač. Hle, zvítězil lev z pokolení Judova, potomek Davidův; on otevře tu knihu sedmkrát zapečetěnou.*“ (Zj 5,5).
7. V křesťanském nakladatelství Tyndale House vyšla kniha Johna Grangera „Hledání Boha v Harry Potterovi“. Tento autor vděčně přijímá příběhy, které jsou bohaté na symboliku, a které tím vlastně podporují křesťanský světový názor. Rozdíl mezi ateistickým a náboženským postojem je v tom, že sekulární člověk nevěří v nic, co nemůže být vnímáno a měřeno. Křesťané chápou svět jako jistý náznak Stvořitelovy velikosti, která se zaměřuje na lidské životy. Symbolická literatura vyžaduje a kladně přijímá perspektivu jiného světa, která magickým způsobem podkopává ateistický a materialistický pohled naší doby. Lev v africké savaně je jiným lvem než Aslan v Narnii. Jeden působí prostřednictvím našeho smyslu vidění a druhý skrze představivost. Skutečný lev, ale také mytický Aslan, působí královským dojmem a dotknou se lidských emocí.
8. V době postmoderny ožívá lidské vnímání prostřednictvím světa symbolů a imaginace. Zkušenost naší představivosti nás otvírá nadpřirozenému světu. Příběhy Harry Pottera zpravidla končí triumfem lásky nad smrtí, a to v přítomnosti některých Kristovských symbolů, a působí zvláštní resonanci v lidských srdcích. O této resonanci svědčí velká popularita zmíněných příběhů. John Granger se ve své knize domnívá, že zmíněná symbolika nás otvírá pro skutečný meta-narativní příběh evangelia o spasení. Podle jeho pohledu tak bylo něco z evangelia v tichosti propašováno do srdcí a myslí čtenářů.

9. Dětská mysl je nepochybně velmi vnímavá a je třeba věnovat pozornost všemu, co do ní přichází. Negativních vlivů se ale nikdy zcela nedokážeme vyvarovat. Kladně je třeba hodnotit všechny snahy, abychom dětem stáli po boku v jejich poznávání a pomohli rozšířit kontext jejich chápání nejrůznějších příběhů. V případě Harry Pottera se zdá, že obavy některých vychovatelů jsou větší než odpovídající nebezpečí. Je třeba se vážně zabývat kulturou, ve které žijeme, a také netradičními způsoby interpretace života. Žijeme v době zvýšeného zájmu o nadpřirozené jevy a symboliku a naše interpretace pravdy má současnou situaci reflektovat.

Vyjádření Studijního odboru Rady Církve bratrské, květen 2006

17.

Členství v církvi

Stanovisko Studijního odboru Rady Církve bratrské k problematice diskutované
na pastorálce kazatelů a vikářů
konané v Kutné Hoře, květen 2006

Koncept členství v církvi (zapojení do Kristova těla) je biblicky plně opodstatněný. Vychází z pojetí smlouvy s Bohem, jíž je každý příslušník Božího lidu zavázán. Kristovou obětí vykoupený člověk se prostřednictvím křtu Duchem svatým stává částí Kristova těla – církve. Vnější význam (potvrzením) této příslušnosti k Božímu lidu je křest vodou. (Ex 19,3-6; Ř 6,1-11; 1K 12,12-26; Ef 2).

Je biblicky přiměřené a dějinně prověřené rozumět křtu mimo jiné jako připojení se jednak do univerzálního – všeobecného těla Kristova a také ke konkrétnímu společenství místní církve.

Členství chápeme jako oboustranný závazek mezi jednotlivcem a konkrétním společenstvím církve. Formální podoba tohoto závazku ani jeho pojmenování nejsou v Písmu řešeny. Struktury církve a vnější podmínky, v nichž se věřící pohybují, procházejí neustálým vývojem a výrazně ovlivňují konkrétní způsob, jakým je princip sounáležitosti s Kristovým tělem naplněn a vyjádřen.

Z těchto předpokladů pro sebe vyvozujeme tyto důsledky a aplikace:

1. Máme za to, že křest vodou a členství v církvi patří ze své podstaty k sobě a ani prakticky by **neměly být oddělovány**.
2. Považujeme za nepřijatelné rozpojení soteriologie a eklesiologie ve smyslu „Kristus ano, církev ne“. Není možné si přivlastňovat spasení a odmítat Kristovo tělo. Znovuzrozené lidi chceme jednoznačně **vést jak ke křtu, tak i**

k připojení ke konkrétnímu společenství církve.

3. Porozumění pojmu členství je zatíženo kulturním nánosem. Důsledkem toho je u některých rozšířená nedůvěra a zpochybňování institutu členství. Úkolem pastýřů ve sborech je důležitost a náplň členství **pečlivě a citlivě vysvětlovat** s pochopením pro překážky, které mohou kandidáti členství prožívat.
4. Chceme **dále promýšlet formulace** křestního slibu i členského závazku. Znění těchto textů odráží totožnost církve, jak jí rozumíme a dále rozvíjíme. Proto se jako církve zabýváme analyzováním situace, v níž sloužíme, a aktuálně definujeme identitu církve. Členským slibem se nechceme negativně vymezovat vůči jiným církvím, ale vyjadřujeme důrazy, které ve své době vnímáme jako biblicky opodstatněné a zásadní.

18.

Manželství, rozvod a nový sňatek

Stanovisko Studijního odboru Rady Církve bratrské, říjen 2006

Manželství

„Nečetli jste, že Stvořitel od počátku `muže a ženu učinil je´? 5 A řekl: `Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce, a budou ti dva jedno tělo´; 6 takže již nejsou dva, ale jeden. A proto co Bůh spojil, člověk nerozlučuje!“ (Mt 19,4-6)

Na základě poznání Boží vůle v Písmu svatém tvrdíme, že Bůh zamýšlel, aby manželství bylo nerozlučitelnou jednotou (Mt 19,6), výrazem společenství (Gn 2,18), místem plození dětí (Gn 1,28; 2,24) a potěšení (Dt 24,5).

Řád Církve bratrské, čl. 20 a 21, odst. 2 a 3

***Manželství** je nerozlučným svazkem mezi mužem a ženou, který má být zachován až do konce života jednoho z manželů (Mt 19,3-9). Proto je věřící uzavírají po upřímném hledání Boží vůle, aby bylo svazkem dvou lidí, jež spojil Bůh. Písmo žádá, aby věřící uzavírali manželství jen s věřícími (1K 7,39). Manželství vzniká uzavřením sňatku. Předmanželský a mimomanželský pohlavní styk vidí církve na základě Písma jako hřích (Gn 2,24; Mt 19,5; 1K 7,2; 1Te 4,3-4).*

(2) Přinese-li manželství zklamání, nese věřící trpělivě důsledky, snaží se vše přemáhat láskou a ušlechtilým jednáním (Ko 3,13). Křesťan se proto vždy snaží vyhnout rozvodu, kromě výjimečných případů, jež připouští Písmo (Mt 19,3-9; 1K 7,15).

(3) I v případě, že věřící žije ve smíšeném manželství s nevěřícím, se snaží svým životem získat svého partnera pro Pána Ježíše Krista (1Pt 3,1).

Rozvod

Jsme si vědomi toho, že manželství a rodina je pod mimořádně silným tlakem mínění společnosti, negativních vzorů a médií. Biblický koncept manželství je tak narušován, což se projevuje narůstajícím zmatkem ve vztazích a normách. Jde o jednu z oblastí života, kde jsme nejzranitelnější. Zároveň se však manželství může stávat, popř. může být místem, kde se zvláštním způsobem projevuje Boží sláva.

- Pán Bůh nenávidí rozvod (Mal 2,16), ale počítá s ním vzhledem k lidskému hříchu.
- Bible rozvod nikde nenařizuje, ale pouze jej dovoluje v určitých omezených případech jako krajní eventualitu.
- Jediným biblickým základem pro rozvod je smilstvo a odchod nevěřícího partnera po vyčerpání všech pokusů o smíření. Smilstvo (porneia) zahrnuje všechnu nevěru a sexuální perverzi, jako je praktikovaná homosexualita, bestialita, násilí, prostituce, incest (1K 5,1) a další závažné deformace lidského chování (Mt 5,32; 19,9; 1K 7,15).
- V případě smilstva Bůh nežádá rozvod (např. Ozeáš), ale připouští ho. Cílem řešení takového problému by vždy měla být obnova (Ga 6,1) a odpuštění se smířením (Ef 4,31-32) a nikoli rozvod.
- Druhým biblický důvod pro rozvod je založen na přání nevěřícího, který si déle nepřeje žít v manželství s křesťanským protějškem a chce odejít (1K 7,15). Jedná se o neochotu nevěřícího naplňovat manželskou smlouvu s tím kdo usiluje žít jako křesťan.

Opětovný sňatek

- Nový sňatek je umožněn ovdovělým, a také těm, v jejichž manželství došlo k rozvodu v případech uvedených v Božím slově. Pokud došlo k rozvodu z nebiblických důvodů, tak ten, kdo si bere rozvedeného cizoloží (Mt 19,9; L 16,18).
- Věřící, kteří směřují k rozvodu na nebiblickém základě jsou předmětem pastorační péče a církevní kázně, protože otevřeně odmítají Boží slovo (Mt 18,15-17). Ti, kteří se rozvádějí na nebiblickém základě a znovu vstupují do manželství (nebo vstupují do sexuálního vztahu neoddaní) žijí v cizoložství, protože důvody jejich rozchodu neodpovídají Písmu (Mt 5,32; Mk 10,11-12).
- Pokud se nepodařilo narušené manželství zachránit a došlo definitivně k rozvodu, neměly by obě strany svá selhání omlouvat, ale hledat Boží odpuštění (1J 1,9). Boží milost pracuje tam, kde dochází k pokání a vyznání hříchu. Skutečné pokání se projevuje ochotou zůstat svobodným nebo se smířit (1K 7,11). Pokud již došlo k novému sňatku, pak kající strana má v novém manželství zůstat věrná.
- V Kristu se člověk stává novým stvořením a všechno je učiněno nové (2K 5,17). Noví věřící jsou proto povinni žít podle toho, co Bůh zjevil o manželství a rozvodu. To znamená, že může vstoupit do nového manželství, ale toliko s věřícím (1K 7,39).
- Pokud by některý partner v manželství zakoušel fyzické či emoční zneužívání,

keré se stává nesnesitelným a přitom zde není základ pro rozvod, pak by tato osoba měla hledat stav např. zákonného oddělení a ochrany své a svých dětí, protože Bůh nás povolal k pokoji (1K 7,15). Zákonná a profesionální pomoc má být vedena tak, aby došlo k nápravě a smíření.

Církev má zodpovědnost vyzdvihovat biblický ideál manželství a vyjadřovat ho i skrze ty, kteří jsou ve vedení církve a jednotlivých sborů. Přijímání odpuštění a výsada sloužit jsou právem každého Božího dítěte. Avšak služba vedoucích služebníků v Kristově těle musí být v souladu s biblickou kvalifikací pro starší, biskupy a diákoný i ve věci manželství (1Tm 3,1-13; Tt 1,7-9).

Praktické poznámky a doporučení:

1. Sborové společenství a staršovstvo by měly pomáhat manželům v krizích k rozpoznání vlastní viny a nalezení cesty k odpuštění a smíření.
2. Strana, která prošla rozvodem by měla zhodnotit svůj dosavadní život a nevrhat se do nového vztahu.
3. V biblicky objasněných případech manželských krizí může po důkladném zvážení staršovstvo sboru souhlasit s rozvodem, pokud všechna pomoc selhala.
4. V některých případech by vynucované soužití mohlo vést k ještě většímu utrpení, zvláště když krizí vztahu jsou postiženy děti.
5. V každém případě je třeba věnovat manželským krizím a zdůvodnění rozvodu náležitou pozornost z hlediska biblických měřítek.

19.

Kurzy Alfa jako jeden z nástrojů misijní služby

Stanovisko Studijního odboru Rady Církve bratrské, 2006

Kurzy Alfa patří k nejpoužívanějším misijním nástrojům, jehož užití se rychle šíří napříč denominacemi. Také v Církvi bratrské našel na mnoha místech pozitivní odezvu. V následujících odstavcích shrnujeme klady i rizika, které jsme zaznamenali při práci s kurzy.

1. Klady

- ❖ Významným přínosem je znovuobjevený princip komunikace: předávání důležitých informací se děje v kontextu navázaných vztahů a s možností hned reagovat a aktivně se účastnit dění. Kurz Alfa využívá kombinace společného jídla, přednášky a rozhovoru v menší skupině. Spojení těchto tří prvků (vztahy, informace, rozhovor) je

v souladu s postupy, které užíval Ježíš ve své službě.

- ❖ Mnoha lidem zvyklým na audiovizuální prezentace vyhovuje často užívaná forma videa. Přednášky v původní verzi jsou velmi živé, ke slovu často přichází humor a příběhy. Posluchači se zpravidla nenudí. V tom je přístup tvůrců kurzu Alfa inspirující pro všechny, kdo sdělují evangelium.
- ❖ Náplň kurzu je poměrně přehledně strukturována. Kurz se nesnaží zaujmout něčím, co je v dialogu s hledajícími lidmi nekontroverzní: jde rovnou k jádru křesťanské zvěsti - k osobě Pána Ježíše Krista. Po třech lekcích o Kristu následují tři lekce o osobním vztahu ke Bohu prostřednictvím Písma, modlitby a víry a tři lekce o Duchu svatém. Následují důležité praktické otázky - zápas se zlem, církev, vedení, svědectví a podobně. Kurz lze považovat za poměrně přehlednou prezentaci základů víry.

2. Rizika

- ❖ Je patrné, že Alfa vznikla v zemi dodnes silně ovlivněné křesťanstvím. Kurz v originální verzi předpokládá nejzákladnější povědomost o křesťanské víře. Proto objem nových informací a pojmů v jednotlivých lekcích je pro naši kulturu zpravidla příliš velký a je účelné jej zkrátit.
- ❖ Mnohému českému posluchači se mohou některá místa původních přednášek na videu jevit někdy jako trochu křečovitá snaha o atraktivitu. Živý autentický řečník je zvláště českému publiku zřejmě přijatelnější.
- ❖ Kurzu zřetelně schází důkladnější prezentace učení o pokání a o řešení viny obecně. Toto téma by si jistě zasloužilo jednu samostatnou lekci. Částečně ho najdeme v úvodních třech lekcích a v lekcích o Duchu svatém. Je potřebné obsah kurzu v tomto smyslu doplnit a věnovat se tomuto tématu jak v přednáškách, tak i ve skupinách nebo v osobních rozhovorech.
- ❖ S tím souvisí oprávněná výhrada některých kritiků kurzu Alfa, že zkušenost s Duchem svatým se někdy předkládá neobráceným lidem. Následování Krista tak může obejít bolestivý proces pokání a stát se spíš napodobováním nějakých zkušeností.
- ❖ Příručky pro vedoucí kurzu obsahují návody k práci s účastníky kurzu (zejména v rámci společného víkendu), jejichž mechanická aplikace může být nevhodná. Způsob osobní služby účastníkům zásadně ovlivní osobní zbožnost a věroučné přístupy těch, kdo kurz i víkend vedou.
- ❖ Kurzy Alfa se šíří jako do detailů propracovaný systém. Užití tohoto nástroje má být hlášeno, registrováno, očekávají se zpětné statistické informace. Konference Alfy jsou představovány jako nezbytná podmínka použití tohoto nástroje a podobně. Z hlediska tvůrců tohoto „know-how“ je to zčásti pochopitelné. Z hlediska poslání tohoto nástroje se to může jevit jako zbytečná aplikace marketingových postupů.

3. Shrnutí

Kurzy Alfa jsou jedním z mnoha možných nástrojů misijní služby. Oslovení, obrácení a proměna člověka je v procesu evangelizace vždy dílo Božího Ducha. Odpovědná služba z lásky ke ztraceným lidem a použití vhodných nástrojů je to, co jsme povinni pro to

udělat. Každý nástroj při neodpovědném zacházení může i zranit. Proto při jakékoliv misijní službě je před námi výzva k tomu, abychom byli vnímaví vůči Božímu Duchu a citliví vůči potřebám hledajících.

20.

Stanovisko k diakonické ordinaci

Církev bratrská na své Společné konferenci v Bratislavě v květnu 2005 učinila rozhodný a významný krok směrem naznačeným ranou církví. V procesu tvorby nového Řádu jednotlivými staršovstvy a potom prostřednictvím delegátů konference byla jednoznačně schválena **diakonická ordinace**.

Stalo se samozřejmostí, že od počátků života služby sborů Církve bratrské (tehdy Svobodné církve reformované) v roce 1880 byla přijímána a praktikována kazatelská ordinace ke službě Božím slovem, pastýřskému vedení sboru a ke Kristovým svátostem (sv. křtu a sv. večeři Páně - eucharistii). Z Nového zákona ale víme, že zde nebyli pouze oddělení služebníci Slova jako například apoštolé, proroci, evangelisté, pastýři a učitelé, z nichž někteří byli později nazýváni starší a biskupové. Ve Sk 6 čteme velmi zřetelně o řešení problematiky rozvíjející se sociální práce církve. V Jeruzalémě bylo mnoho potřebných a jejich počet ještě vzrůstal množstvím poutníků, kteří přicházeli o svátcích, anebo ve stáří zůstávali v Jeruzalémě, aby zde zemřeli. Jisté je, že jeruzalémský sbor byl velmi zaměstnán sociální službou a dokonce i Ježíšovi apoštolé nesli část tohoto břemene. Přes jejich úsilí se objevily problémy a stížnosti.

Sociální služba byla tak důležitá, že se nesměla zastavit. Stejně tak ale nebylo možné zastavit zvěstování Božího slova a modlitby za Boží dílo a svět. Apoštolé to řešili způsobem, který zůstává velkým a závazným příkladem i pro nás. Sami neopustili dílo kázání a modliteb, ale navrhli ustanovení diákonů – služebníků. Zaznívá slovo: *...vyberte si proto mezi sebou sedm mužů, o nichž se ví, že jsou plni Ducha a moudrosti, a pověříme je touto službou* (Sk 6,3). První diákoní byli lidmi naplněnými Duchem a moudrostí, kteří se osvědčili ve své službě, ale čteme i o jejich službě zvěstováním (Štěpán a Filip). Ke své službě byli ordinováni (pověřeni) modlitbou a vkládáním rukou. Když později v pastorálních epištolách čteme o kvalifikaci ke službě biskupa (1Tm 3,1-13), je tam samozřejmě připojena i kvalifikace na diákona (jáhna).

Na základě těchto biblických příkladů chce Církev bratrská ordinovat nejen své kazatele, ale také diákoní, u kterých je rozpoznáno naplnění Duchem svatým a celoživotní povolání k diakonické službě. Můžeme hovořit o dvou ohniscích ordinované služby křesťanské církve: Kázání Božího slova a diakonická služba. Obě tyto služby mají své pevné místo v misijním poslání církve a jsou zřetelně dosvědčeny Božím slovem. Tyto služby nestojí v protikladu, ale dohromady tvoří službu církve, která chce být věrná Kristovu odkazu.

Vyjádření Rady Církve bratrské
otištěno v časopise Brána 1/2006, s. 9

21.

Stanovisko Rady Církvě bratrské k homosexualitě

- Za jediný přijatelný způsob sexuálního soužití mezi dvěma lidmi vidíme heterosexuální manželský svazek.
- V pohledu na homosexualitu vycházíme z Bible – slova Božího (např. Lv 18,22; Ř 1,26-27). Bible tuto variantu lidského chování odsuzuje jako hřích. Nejedná se tedy o jakési „nařízení či výmysl církve“.
- Rozlišujeme mezi homosexuální orientací a homosexuálními praktikami. Za hřích považujeme praktikování homosexuality, nikoli orientaci.
- Zároveň zdůrazňujeme, že Boží slovo nás vede k lásce ke všem lidem. Proto litujeme toho, že to byla a je i církev, která homosexuálům někdy ublížila a ubližuje.
- Za projev lásky ale nepovažujeme populisticko - relativistický postoj, který vše schvaluje. Proto ani v otázkách homosexuality nechceme relativizovat Boží slovo, přestože naše pozice je dnes ve společnosti nepopulární. Zároveň však zdůrazňujeme své přání, aby církev byla otevřená všem lidem – včetně homosexuálů a aby všichni lidé – včetně homosexuálů, mohli v církvi najít přijetí. Přijetí ale neznamená bezbřehý souhlas.
- Odmítáme tzv. „jednoznačná vědecká tvrzení“, že homosexualita je pouze vrozená. O tom, zda někdo bude homosexuálem sice mohou spolurozhodovat dědičné dispozice, ale také mnoho dalších kulturních, psychických, společenských a dalších činitelů.
- I proto jsme znepokojeni vytvářením kulturního a společenského prostředí v naší společnosti, které navozuje atmosféru, že homosexualita je normální variantou lidského chování. Zvláště mladým lidem, kteří si tvoří svůj hodnotový systém, může toto tvrzení deformovat jejich pohled na sexualitu.
- Jsme znepokojeni snahou uzákonit homosexuální svazky jako rovnocenné se svazky heterosexuálními.
- Oceňujeme a povzbuzujeme ty homosexuální křesťany, kteří se z důvodu věrnosti evangeliu rozhodli pro celibát.

Stanovisko Rady Církvě bratrské, únor 2006
otištěno v časopise Brána 2/2006, s. 9

22.

Teologický liberalismus

Termín liberalismus bývá často chápán jako odkaz k některým teologickým trendům 19. a 20. století. Určitým způsobem navazuje na osvícenství a stal se známým svými pokusy přizpůsobit křesťanskou víru modernímu bádání, ať již pocházelo ze studia dějin, literární kritiky, přírodních věd a později také oborů humanitních. Liberalismus byl provázen optimistickou atmosférou důvěry v rozvoj lidského poznání a lidských rozumových schopností. Typickým jevem se stal např. odpor proti zázrakům a všemu, co souviselo s nadpřirozenými jevy víry a duchovního života. Za hodnotící měřítko adekvátnosti víry je v teologickém liberalismu považována směsice rozumu a zkušenosti.

Liberalismus se projevil v útoku na tradiční autoritu křesťanského obsahu víry a tím i na Písmo. Často byl posilován důraz na sociální a etický rozměr křesťanství (viz tzv. sociální evangelium). Ježíš byl chápán spíše jako sociální reformátor a učitel mravnosti než jako Spasitel. Později se zákonitě začal projevovat také liberalismus etický, který byl důsledkem frontálního útoku na autoritu Písma.

V nedávné době se z liberálních kořenů vyprofilovala teologie smrti Boha, dále různé varianty sekulárních teologií, teologie osvobození a feministická teologie. Pro tyto proudy je typické, že příběh Bible považují za nemoderní a svázaný s rasistickými, sexistickými a dalšími utlačovatelskými přístupy a metodami. Všechny tyto směry trpí optimistickým pojetím lidské přirozenosti a evolučním chápáním kulturního vývoje lidstva.

Liberalismus velmi narušil víru mnoha lidí a celkově oslabil církve v Evropě i v Severní Americe. Misijně zůstal neplodný a sekulárního člověka rozhodně neoslovil. V současné době celá paleta liberálních teologií dál rozkládá církve zejména lidového typu a přijímáním etického pluralismu likviduje biblický důraz na pozitivní odlišnost křesťanů od světské společnosti. Lékem na nemoci teologického liberalismu je podřízení se autoritě Božího slova, víra ve verbalizované Boží zjevení a následování cesty inkarnovaného Slova v Ježíši Kristu. Apoštolé nechtěli být svobodomyšlnými a bezzásadovými liberály. Skutečnou svobodu nacházeli v podřízenosti a poslušnosti Kristu.

Stanovisko Rady Církve bratrské
otištěno v časopise Brána 3/2009, s. 9

23.

Členství v církvi na základě vyznání víry

Jednou ze základních charakteristik Církve bratrské je členství, které je založeno na osobním vyznání Ježíše Krista jako Pána a Spasitele. Do Církve bratrské není možné se narodit, být přijat za zásluhy nebo z důvodů možné užitečnosti. Základním předpokladem je obrácení, charakterizované pokáním. Bible užívá pro tuto duchovní transformaci člověka různé výrazy, které zachycují jednotlivé aspekty tohoto Božího díla

v životě člověka. Čteme o novém narození z Ducha svatého, oblečení Krista či o vytržení z moci temnosti a přenesení do království Syna Božího.

V důrazu na výlučné členství těch, kteří prožili milost pokání a obrácení od svých hříchů k Bohu, není nic sudičského ani elitářského. Jedná se jen o eklesiologické rozeznání toho, čím je *ekklesia* – církev. Z etymologie tohoto řeckého slova dovozujeme, že se jedná o společenství těch, kteří zaslechli Boží hlas, dali se povolát do společenství Božího lidu a vykročili na cestu za Kristem. Křty obrácených lidí, kteří dosvědčovali své nové duchovní narození pokáním a proměnou svého života můžeme sledovat ve Skutcích apoštolů, v epistolách, ve spisech církevních otců, ale také v některých útvarech pozdějšího vývoje církve. Velmi výrazným projevem tohoto eklesiologického modelu se v kontextu české reformace stala stará Jednota Českých bratří, která přijímala do svých řad pouze ty, kteří prošli periodou své duchovní proměny. Tento důraz vždy sílil v dobách různých duchovních probuzení.

Církev bratrská patří do skupiny tzv. svobodných církví. Je jedním ze zakládajících členů (1948) Mezinárodní federace svobodných evangelikálních církví (IFFEC). Také tyto sesterské církve přijímají za členy pouze ty, kteří prošli pokáním, duchovní proměnou s vyznávají svou víru ve Spasitele a Pána. Tuto proměnu či duchovní nové narození nelze nahradit konfirmací ani jinými lidskými nástroji.

Důraz na vyznavačské členství je vklad, který vnášet ho do ekumenického hnutí dnešní doby. Domníváme se, že vlivem společenských změn, sekularismu a dalších vlivů, institut státních církví patří v Evropě k minulosti. Rovněž koncept „lidové církve“ se ukazuje jako málo životaschopný (viz statistický vývoj těchto eklesiologických útvarů 1991 a 2001). Z našeho pochopení Písma svatého a z výše uvedených důvodů se domníváme, že eklesiologie vyznavačské církve je oprávněná a nosná a může nás sblížovat se všemi věřícími členy jiných církevních útvarů.

Vyjádření Rady Církve bratrské
otištěno v časopise Brána 6/2006, s. 9

24.

Vyjádření k problematice předmanželského a mimomanželského sexu

Uvědomujeme si, že vlivem etického relativismu postupujícího naší společností, jsme jako křesťané vystaveni velikému tlaku v oblasti sexu v tom smyslu, že předmanželský či mimomanželský sex se pro mnoho lidí stal normálním. Určité tendence relativizovat mimomanželský sex jako hřích vnímáme i v církvi. Při stanovování etických norem v této oblasti chceme vycházet z Písma.

1. Sex ve smyslu tělesného spojení mezi mužem a ženou, stanovil do manželství Bůh ve svém slově, nejedná se tedy o výmysl církve. Viz např. texty: Lv 20, 10; Př 7, 5-27; Ř 7, 2-3; 1K 6, 16-19; 7, 8-9.

2. 2. V obecnějším smyslu starozákonní význam slova „smilnit“ znamená modloslužbu - tedy zpronevěru se Boží smlouvě (Jr 3,8.9; Ez 23, 37. 43; Oz 2,2-13). Protože manželství je určitým druhem smlouvy uzavřeným mezi mužem a ženou před Bohem a lidmi, chápeme mimomanželský sex jako porušení manželské smlouvy.
3. Na několika místech Písma se srovnává sexuální spojení mimo manželství s odpadnutím od Boha (Iz 1, 21; Jr 2, 20; 3, 1-20; Ez 23; Oz 4,12). Uvedené texty vnímáme jako zdůraznění vážnosti sexuálního spojení mimo manželství.
4. Věříme, že manželstvím na sebe muž či žena bere závazek, kterým druhému sděluje, že vztah s ním chce budovat v dobrém i ve zlém (1K 7, 10; Ef 6, 31-33). Tento kontext je pro lidskou sexualitu lepší než pohled na sex jako na hru nebo jako na pouhé vyjádření vzájemné přitažlivosti. Jakkoli slovo závazek může znít nepopulárně, považujeme jej za jeden ze základních pilířů lásky.
5. Věříme, že ovládání tužeb není ničím degradujícím. Otázka je spíše opačná - zda ten, kdo není schopen ovládat svůj chtíč, je schopen, se ovládat v manželství, kde jsou periody, kdy sex není možný.
6. Odmítáme tvrzení, „že je třeba si před manželstvím prozkoušet, zda si sedneme v posteli“. Chopení chápeme jako jedinečnou možnost sblížení se po duchovní a duševní stránce. Sex se potom stává určitým završením těchto dvou aspektů osobnosti. Pochopitelně nemusí hned od začátku manželství dojít k dokonalému souladu, nicméně právě proto, že se máme rádi se i nesoulad dá proměnit v soulad a radost a to mnohem spíš, než když po pár neúspěších budu mít sex s jiným, jinou. Naopak, vyzkoušení, zda nám to půjde v posteli, může přerušit zdravý vývoj vztahu, který předpokládá posloupnost duchovního poznávání, přátelství, bližšího vztahu, který až v manželství vrcholí tělesným spojením.
7. Věříme, že sexuálním spojením druhému dávám i kus své duše. Bible zná pro sexuální spojení muže a ženy výraz „stát se jedním tělem“ nebo „poznat se“. Obojí evokuje hluboké spojení na všech rovinách osobnosti. Toto hluboké vzájemné oddání se, nelze rozdávat kde komu nebo jen proto, že jsem se zamiloval.
8. Víme, že překonávat sexuální pud není snadné, že sexualita patří k nejsilnějším pudům v člověku. Nicméně argument „že je to silnější než já“ není argumentem proč něco dělat nebo nedělat. Křesťanství není o následování svých instinktů, ale o dání instinktů do jistých hranic.
9. Vztahy založené především na sexu nemohou vydržet, protože když vyprchá tělesná přitažlivost, zmizí i láska.
10. Věrnost a sex v manželství je ochranou i před pohlavními chorobami. Tento argument ale většinou uznávají až ti, kdo nějakou pohlavní chorobou trpí. Argument, že kondom nás ochrání, je absurdní v tom smyslu, že není příliš mnoho lidí, kteří by i s kondomem dobrovolně měli pohlavní styk s člověkem nakaženým např. nemocí AIDS.
11. Zkušenosti mnohých znovuzrozených křesťanů ukazují, že vydržet se sexem do manželství nebo zachovat si vzájemnou věrnost celý život je možné (možné vždy neznamená jednoduché). Navíc věrnost v manželství či zdrženlivost před svatbou jejich vztah nijak negativně nepoznamenaly. Pravdou je opak.

12. Nechceme odsuzovat ty, kteří v sexuální oblasti zhřešili, ale zdůraznit, že Pán Bůh odpouští každý hřích - i v oblasti sexu. Cesta k odpuštění nicméně není v relativizování hříchu, ale skrze pokání.

Rada Církve bratrské, červen 2006
otištěno v časopise Brána, 7-8/2006, s. 9

25.

Plantatio ecclesiae

zakládání kazatelských stanic a sborů

Rada CB je velmi vděčná za obnovu původní vize církve, která spočívala v zakládání nových stanic a sborů. Považujeme tento trend za návrat nejen ke kořenům své církve, ale dokonce i za návrat k novozákonní apoštolské době a praxi. Církev je samotným Pánem povolána, aby vstupovala do nového prostoru, zvěstovala evangelium, vyučovala, křtila a naplňovala své misijní poslání včetně sociální služby.

Vítáme náboženskou svobodu, která byla církvím navracena po změnách v roce 1989. Od té doby byla založena celá řada kazatelských stanic i nových samostatných sborů, včetně domácích skupin, diakonií, křesťanských klubů a misijních organizací. Rada podporuje tuto práci a s vděčností sleduje práci evangelizačního odboru, nadace pro zakládání nových sborů, misijní strategii některých staršovstev, kazatelů i vikářů. Věříme, že prostřednictvím této služby se řada lidí setkala s Kristem a na některých místech se začalo nově zvěstovat a sloužit.

Tak, jak zaznělo na letošní konferenci ve zprávě předsedy, Rada si uvědomuje také určitá nebezpečí tohoto procesu. Jestliže se snažíme vše ve svých životech a také v církvi konat podle určitého řádu, pak je třeba, aby také zakládání nových sborů bylo modlitebně a prakticky připraveným krokem. V žádném případě se nedomníváme, že by se zakládání nových sborů mělo rozvíjet živelně a destabilizovat tak práci sborů stávajících. Samozřejmě také nechceme, aby se nedorozumění ve společenství sborů či napětí mezi členy určitého společenství, např. v odlišných spiritualitách a formách bohoslužby, řešilo vznikem nových společenství.

S obavami sledujeme místa, kde určitá napětí vyústila ve vznik nového církevního útvaru. Nechceme zneužívat Boží milost a proto podporujeme snahy o řešení každého vznikajícího napětí biblickou cestou pokání a smíření. Zakládání nových sborů nemá být rozvodem či vyskočením z jedoucího vlaku. Chceme sloužit k výchově pracovníků tak, aby vznik nových stanic a sborů byl záležitostí obnovy apoštolské misijní vize a nikoli východiskem z rozporuplné či patové situace sboru. Pro nové sbory považujeme za správné, aby měly své vlastní pastýřské vedení (staršovstvo). Jako zdravá se i dnes jeví zásada, že místní církve má být schopna vyjádřit a nést poselství Kristova evangelia

(evangelizace), má se reprodukovat v misijní službě a být také finančně soběstačná. To nevyklučuje finanční a jinou pomoc církve v době uváženého zakládání nové práce.

Vyjádření Rady Církve bratrské
otištěno v časopise Brána 9/2006, s. 9

26.

Teologie prosperity

Během posledních dvou let se v několika sborech opět vyskytlo tzv. evangelium prosperity s hlavním důrazem na to, že věřící člověk má být zdravý. Ve všech případech došlo k více či méně bolestným rozchodům s místním sborem. Nemyslíme si, že se jedná o nový trend v Církvi bratrské, na druhou stranu se popisovaný fenomén v různých sborech opakovaně vyskytuje.

V této souvislosti je třeba odpovědět na otázku, proč Bůh dopouští nemoc.

- Nemoc není v původním Božím plánu, jenže nežijeme v novém, oslaveném těle a trpíme následkem prvního hříchu spolu s celým stvořením (Ř 8,18).
- I utrpení je součástí Božího plánu s námi (2K 1,4).
- Bůh nemoc dovolil (Ex 4,11; Job).
- Některé nemoci pochází od satana (L 13,11-13), nemoc *může* být trestem za hřích (Nu 12). Obojí je ale třeba posuzovat s krajní opatrností a citlivostí.
- Skrze nemoc nás Bůh vede v hlubšímu poznání sebe sama (Job 42, 3).
- Není pravda, že zdraví je odměna za bohabojný život nebo za dostatek víry. Přesně v této logice „radí“ Jobovi jeho přátelé (např. Job 11,14). Bůh je nakonec musí umlčet.

Otázka uzdravování

- Věříme, že se máme modlit jak za uzdravení, tak za rozpoznání co nám chce Bůh skrze nemoc sdělit.
- Apoštolé neuzdravili každou nemoc (Timoteus měl žaludeční problémy, Pavel neuzdravil Epafrodita). Důvodem zajisté nebyla jejich malá víra.
- Ani Pán Ježíš ani Pavel ani nikdo jiný nezvali k víře, která je doprovázena nabídkou zdraví. Potom by totiž člověk věřil s vypočítavých důvodů.
- Učení, že každý má být zdravý je mj. založeno na špatné interpretaci Jk 5 – „modlitba víry uzdraví nemocného“. Z tohoto je potom vyvozeno obecné učení o tom, že pokud máme víru, Pán nás uzdraví a budeme tělesně prosperovat. Víra sice může vést k úspěchu ale i k opaku – srv. Žd 11,35. Zdraví i nemoc mají v životě víry své místo a nelze zohlednit jedno na úkor druhého a neuzdravení svěst na nedostatek víry. Toto je krajně necitlivé a nebiblické.
- Když Pavel plul do Říma, v některých případech uzdravil (Sk 28,8), v některých nemocné ošetřil Sk 28,9. Iz 38,21 – Pán Bůh zaslíbil Ezechiášovi uzdravení a přesto mu doporučil lék. Z těchto textů vidíme, že Bůh si používá jak lékaře, tak nadpřirozené uzdravení.

- Mnoho velkých lidí víry prošlo nemocí a ta jim v konečném důsledku pomohla poznat Boha v novém světle.
- Nakonec největší nemocí je zde na zemi smrt. K úmrtí člověka dochází, když jednotlivé části těla podléhají nemoci a opotřebení. Je radostí zvěstovat, že prosperita je nadějí právě v takovém případě. Není to ale zde na zemi, ale ve vzkříšení k životu věčnému.

Vyjádření Rady Církve bratrské, září 2006
otištěno v časopise Brána 10/2006, s. 9

27.

Potrat – ano či ne?

1. Základní přístup

1. Vyznáváme kontinuitu života. Život lidského jedince začíná okamžikem početí, nikoliv později v průběhu nitroděložního vývoje nebo narozením. Proto se v případě potratu nejedná pouze o zásah do těla matky, ale jde o život jiné lidské bytosti.
2. Vyznáváme zásadní nedotknutelnost života. Život je Božím dílem i Božím majetkem. Jen Bůh tedy má nad ním plné dispoziční právo. Člověk smí sáhnout na život druhého člověka pouze v případech, kdy je k tomu výslovně Božím slovem zmocněn.

2. Konkrétní situace

Je třeba odlišit různé důvody k provedení potratu.

1. Potrat jako formu antikoncepce nebo způsob, jak se vyrovnat s nepohodlnou životní situací, vnímáme jako nepřipustný.
2. Potrat jako ukončení života, který bude s velkou pravděpodobností handicapován, vnímáme jako nepřiměřený zásah do Boží svrchovanosti a projev nedůvěry vůči Boží moci. Specifickou situací však mohou být například extrémní případy malformací.
3. Potrat indikovaný z důvodu záchrany života matky je třeba řešit individuálně. Je nutné vzít v úvahu, že i v takových situacích jsme opakovaně svědky nadpřirozeného Božího jednání. Zodpovědnost za rozhodování však leží na rodině, která takovou situací prochází.

3. Poznámky:

1. Křesťanský postoj k potratu musí být prezentován se vší naléhavostí a důsledností, ale zároveň s hlubokou pokorou i úctou vůči těm, jichž se tyto otázky osobně dotýkají.
2. Prezentaci takového postoje by měly doprovázet i iniciativy v oblasti vzdělání a osvěty, v oblasti péče o matky v sociální či osobní tísní a také v oblasti péče o „nechtěné děti“ (adopce apod.).

Stanovisko Rady Církve bratrské, říjen 2006
otištěno v časopise Brána 12/2006, s. 9

28.

Církev v době náboženského pluralismu

Také v naší zemi se kyvadlo lidských představ přesouvá ze strany sekulárního humanismu do polohy náboženského pluralismu. Tzv. „Nový věk“ (New Age) prolíná různé vrstvy lidského myšlení a akcentuje náboženský pluralismus. Tváří v tvář nebezpečí globalizace, ale zároveň i opačně působící fragmentace, pod tlakem konfliktů, terorismu a hospodářských či ekologických krizí, se vytváří na křesťanskou církev tlak, aby akceptovala hodnotu spásy v jiných náboženstvích. Tento tlak se projevuje na různých rovinách a vede k posunu či vytlačení jedinečnosti a spásné hodnoty Kristova díla na náboženské tržiště dnešní doby. Současný trend směrem k pluralismu různých náboženství je stále posilován snahami o sjednocení lidstva, překonání xenofobie a záchranu lidské civilizace.

Jsme přesvědčeni, že tyto snahy o vzájemné uznání věrohodnosti různých cest ke spáse nemohou lidstvu pomoci. Je to snaha o propojení toho, co spojit nelze. Jednotlivá náboženství mají své odlišné cesty spásy a řeší problematiku lidského života ze své vlastní perspektivy. I když části některých náboženství obsahují pozoruhodné prvky, nelze akceptovat různost cest vedoucích k Bohu. Náboženský pluralismus ve svém důsledku vede k devalvací a zpochybnění biblických důrazů na Kristovu jedinou cestu k Bohu, zjevení pravdy a na skutečný život (J 14,6). Starý i Nový zákon shodně podtrhují jedinečnost Božího stvoření, ale také suverenitu Hospodinova spásného jednání, včetně výhledu do budoucnosti.

Jsme vděční, že v některých náboženstvích můžeme najít podobné etické důrazy, které nám předkládá Boží slovo. Tím ale nelze relativizovat Kristovo dílo spásy, které je jedinou skutečnou a spolehlivou záchranou před Božím soudem lidského hříchu.

Exkluzivita spásy v Kristově díle není výmyslem církve, ale patří k tomu, co nám Bůh zjevil ve svém Slově. Víra Izraele byla mono-jahvistická (Ex 20,1-2). Cílem duchovního a sociálního zápasu Božího lidu je doba, kdy všechno lidstvo pozná, že Bůh Izraele – Hospodin je jediným a pravým Bohem nad celou zemí (Ex 9,14.16.29; Iz 45,6.22). První

křesťané vyznávali: „Ježíš je Pán“. Tímto vyznáním potvrzovali Boží vtělení v Kristu a vyhlášovali Ježíše jako Boha a Spasitele světa.

Biblické zjevení poukazuje na nemožnost sebespasení. I když každý člověk má na základě obecného zjevení určité poznání Boha, nemůže žádnými činy, úkony a meditacemi zachránit sama sebe. Protože všichni lidé zhřešili (Ř 1-3), všichni také potřebují Boží pomoc připravenou v Kristově díle spásy. Bůh se sklání k těm, kteří k němu volají „bud' milostiv mně hříšnému“ a zachraňuje pouhou vírou a milostí prostřednictvím Krista.

Závěrem je třeba podtrhnout, že exkluzivita spásy v Kristu nesmí být překážkou pro sociologický pluralismus. Naopak, každý křesťan má mít svobodu k rozvíjení vztahů s lidmi všech národů, ras, náboženství a názorů. Svoboda v Kristu je i svobodou ke službě a práci pro dobro lidské společnosti.

Vyjádření Rady Církve bratrské
otištěno v časopise Brána 1/2007, s. 9

29.

Proč se hlásíme k evangelikálnímu hnutí?

Etymologie výrazu „evangelikální“ je v naší části Evropy stále poněkud záhadná. Ve většině světa tomu ale tak není. Od Ameriky až po Hongkong, včetně celého anglosaského světa, je tento výraz chápán naprosto jednoznačně. To, co my označujeme pojmem evangelický, je tam vyjádřeno pojmem protestantský. Evangelikální je potom sběrným termínem pro široké hnutí, které má své kořeny v době poreformační a je úzce spojeno s širokou vlnou ortodoxie, puritanismu, pietismu a nejrůznějších probuzeneckých hnutí. Teprve v novější době, někdy od 70. let 20. století se do tohoto hnutí zařazují také církve letniční a charismatické.

Evangelikální hnutí je široký duchovní proud, který není vázán na určité konfese. S tímto hnutím se setkáme v církvích luterských, reformovaných, anglikánských, svobodných, baptistických, metodistických a dokonce i v církvi římskokatolické a pravoslavné. Je povzbudivé, že právě v tomto hnutí se již v 19. století zrodil ekumenismus. Celému tomuto proudu je blízký důraz na dvě základní hodnoty. Tou první je důraz na Bibli jako slovo Boží i slovo lidské. Inspirovanost biblického textu Duchem svatým je v tomto hnutí vzácnou hodnotou, která získala na důležitosti právě v době liberalismu 19. století a náboženského pluralismu 20. století. Tento důraz není ničím novým a navazuje na pochopení Písma svatého v době patristiky i v reformaci. Druhým důrazem je podtržení osobního setkání s Ježíšem Kristem jako Pánem a Spasitelem. Někdy se tomuto setkání říká nové narození z Ducha svatého, obrácení, oblečení Krista, křest Duchem svatým či to, co Bible označuje jako přijetí spásy. Tímto důrazem je řečeno, že člověk nepřijímá své spasení pouze rozumovým souhlasem

s dogmatem či vykonáním určitého obřadu, ale že je zapotřebí ve víře osobní setkání s Ježíšem Kristem jako Pánem a Spasitelem.

Evangelikální hnutí představuje dynamickou a rostoucí část křesťanské církve v dnešním světě. Není pravdou, že se v tomto hnutí jedná o náboženský fundamentalismus, i když se různí fundamentalisté k tomuto proudu také hlásí. Ti se ostatně vyskytují ve všech církvích. Evangelikální hnutí vykládá Boží slovo za použití exegeze a biblické hermeneutiky. Jestliže je na jedné straně konzervativní v učení a má úctu ke klasickým křesťanským vyznáním, potom zároveň také usiluje o radikální aplikaci Božího slova na život jednotlivce i církve. Zápasí o uplatnění biblické etiky a hledá vhodné misijní podoby církve, které jsou aktuální a přiměřené pro dnešní dobu. Z duchovních probuzení si evangelikální hnutí nese vzácné důrazy na modlitbu, evangelizaci, diakonickou službu potřebným a na sdílení osobních svědectví o setkání a životě s Kristem.

Protože Církev bratrská vzešla z duchovního probuzení a z práce misionářů probuzeneckých a evangelikálních církví, snaží se od svých počátků o věrnost tomuto odkazu. Cesty k duchovní obnově dnes nestačí hledat osamoceně v jednotlivých denominacích a proto rádi spolupracujeme s těmi, kterým jsou zmíněné důrazy vzácné a považují je za nadčasové a nosné. Důležitější než nálepka je ale vlastní obsah.

Vyjádření Rady Církve bratrské
otištěno v časopise Brána 3/2007, s. 9

30.

Křest Duchem svatým

- O křtu Duchem svatým se v Písmu hovoří v evangeliích (Mt 3,11; Mk 1,8; Lk 3,16; J 1,33) a dále na dvou místech ve Skutcích (Sk 1,5; Sk 11,16). V epištolách se o křtu Duchem píše v 1K 12,13. Ve Sk 1,5 je v souvislosti s křtem Duchem odkaz k Letnicím. Otázka je, zda to, co se odehrálo o Letnicích, případně v Samaří (Sk 8) a u Kornélia (Sk 10) je nadčasovým principem, který bychom měli nazývat křest Duchem a který je normou pro všechny věřící. Abychom našli odpověď, je třeba vnímat některé souvislosti.
- Poprvé se o Letnicích hovoří ve Starém zákoně. V Lv 23,9 je popisována slavnost Letnic související s vděčností za úrodu. Tři skupiny lidí, které obdrží „požehnaní země“ jsou domácí, zchudlí a přistěhovalci. Jedná se o předobraz, který se naplňuje, když ve Sk 1,8 je výzva, aby apoštolé čekali na Letnice, kde budou pokřtěni Duchem svatým resp. obdrží sílu Ducha svatého k tomu, aby nesli evangelium třem skupinám (Jeruzalémským, Samařanům a pohanům). Těmto skupinám někteří apoštolé v čele s Petrem ponosou „požehání letnic“ – tedy mj. dar Ducha svatého. Přesně v tomto pořadí následují dvojstupňové zkušenosti (Sk 2 - Jeruzalém, Sk 8 - Samaří, Sk 10 pohané). Dvojstupňová zkušenost se poté opakuje ještě jednou mezi Janovými učedníky (Sk 19).

- Ze způsobu, jakým Lukáš vypravuje, se dá vyvodit, že chápal případy „letničních“ projevů jako Boží svědectví o tom, že Bůh do nového společenství křesťanů přijal na stejném základě čtyři různé skupiny lidí, jejichž rovnocennost by byla jinak zpochybňována – Židy, Samařany, pohany a Janovy učedníky. Že to byl problém, lze vidět z jednání Jeruzalémského koncilu – Sk 15 a ve Sk 10,45.
- Důvodem toho, že letniční zkušenost je postupně rozšířena na další skupiny je i v tom, že o letnicích vzniká církev, která je složena z různých etnik (Ef 1,14–16). Jednou z klíčových charakteristik církve Kristovy potom je, že se skládá z těch, kdo přijali Ducha svatého.
- Z uvedených případů ve Skutcích nelze vyvodit normativní závěr, podle kterého by dar Ducha svatého věřící dostávali až po znovuzrození (nejdříve by přijali Krista a později Ducha svatého). Usuzujeme tak na základě textů Ř 8,15-16; Ga 4,6. Je to Duch svatý, skrze kterého se Bůh stává naším nebeským Otcem (přijali jsme Ducha synovství) a který nás připojuje k Boží rodině (k církvi). Toto se odehrává při znovuzrození.
- Pokud hovoříme o duchovní normě pro věřící, potom je touto normou plnost Ducha svatého (Ef 5,19). Bůh dává svého Ducha v plnosti, nicméně je v našich možnostech Ducha svatého uhašovat (1Te 5,19) a zarmucovat (Ef 4,30), tedy bránit jeho působení v nás.
- Duch svatý naplňuje a zmocňuje pro určitou službu. Právě o letnicích jsme svědky toho, že vylití Ducha svatého vede ke zrození církve a ústí k duchovnímu zmocnění pro misii církve.
- V 1K 12,13 čteme, že jsou pokřtěni Duchem všichni Korintští křesťané. Křest Duchem je zde spojován se společenstvím, jedná se o „*křest do těla*“, tj. do církve. K církvi jsme byli připojeni při znovuzrození, Duchem svatým. Tento neviditelný akt se poté potvrzuje při křtu vodou. Nechceme tímto zpochybňovat jakoukoli druhou zkušenost, je-li z Božího Ducha, ale ani třetí, čtvrtou a mnohé další. Bylo by smutné, pokud bychom po jedné zkušenosti ustrnuli. Zároveň nechceme, aby se z určité zkušenosti, dělala norma vyšší a nižší duchovnosti, protože „*Duch vane jak chce*“. Zároveň si nemyslíme, že texty v evangeliích a Skutcích dávají teologickou oporu k vytvoření normativního učení o dvojstupňové zkušenosti vedoucí k vytvoření vyšší a nižší kategorie křesťanů.

Vyjádření Rady Církve bratrské
Otištěno v časopise Brána 4/2007, s. 9

31. Biblická kázeň

Církev bratrská se hlásí k pochopení církve jako společenství, které je soustředěno kolem Boží milosti. Jak česká, tak ženevská reformace zdůraznily, že Boží milost se

vyřizuje a aplikuje nejen prostřednictvím zvěstování Božího Slova a služby svátostmi, ale také prostřednictvím uplatňování biblické kázně či disciplíny. Vždyť **Boží milost** nejen osvobozuje (od viny a trestu), ale také zavazuje (k oddanosti Kristu): „*Ukázala se Boží milost, která přináší spásu... a vychovává...*“ (Tt 2,11n) **Písmo** je nám darováno nejen k vyučování, ale také k „*usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti*“ (2Tm 3,16). **Společenství** Ježíšových učedníků (církve) je povoláno k tomu, aby v ní nesl jeden zodpovědnost za druhého: „*vůle vašeho nebeského Otce je, aby nezahynul jediný z těchto maličkých.*“ (Mt 18,14) A vzápětí Ježíš zadává úkol: „*když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho...*“ (Mt 18,15)

1. **Motivem** biblické disciplíny /církvní kázně/ je kromě oddanosti Bohu především hluboký *zájem o druhého* člověka. Není mi jedno, že se můj bratr či sestra svým způsobem myšlení a života vzdalují Kristu. Chci svému bratrovi nebo sestře naslouchat, porozumět jeho životním okolnostem, motivům jeho jednání. I když s ním třeba nemohu souhlasit, mám ho rád.
2. **Normou** biblické disciplíny je *Písmo*. Nemohu druhého vést k pokání proto, že má třeba jiný vkus nebo vyrostl v jiné tradici než já. V pochopení Písma se však někdy můžeme lišit. Proto nás v závažných věcech vede Ježíš k tomu, aby se jednání dělo v širším kolektivu než jeden proti jednomu. Z titulu své duchovní zodpovědnosti zde hrají důležitou roli starší sboru.
3. **Cílem** biblické disciplíny je *náprava*, čili znovupřijetí osvobozující i zavazující Boží milosti. Nejde o to „*vyřídit případ*“ nebo se zbavit nějak nepohodlného člověka. Je třeba pokud možno jasně definovat důvod kázně i podmínky jejího ukončení.
4. **Forem** biblické kázně je mnoho, ale téměř vždy platí, že účinná kázeň se odehrává *v důvěryhodných vztazích*. Proto základní formou kázně je vždy rozhovor, vyučování a přímluvy (k tomu dobře mohou sloužit skupinky), které vůbec nemusí mít konfrontační charakter. Církvní kázeň podle slov Pána Ježíše a podle epištol začíná na rovině osobního napomenutí a v případě setrvávání v hříchu pokračuje napomenutím před svědky a před místní církví. Vyloučení (exkomunikace) je chápáno jednak jako ochrana církve před hříchem a jasný signál pro nekajícího hříšníka, že věci nejsou v pořádku. Pokud není závažný kázeňský problém dlouhodobě řešen, pak se dotyčný sám vylučuje svými postoji a svým chováním ze společenství Božího lidu. Tak se může stát, že starším sboru nic jiného nezbyvá než uznat tuto skutečnost a jasně ji pojmenovat. Ze společenství Božího lidu se vylučuje dotyčný sám tím, že se rozhodl svým jednáním či popíráním základů víry opustit prostor oddaného vztahu s Bohem. Pro toho, kdo chce znovu vzít vážně Boží milost, vždy musí zůstat otevřená cesta zpět. „*Spravedlivý, i když sedmkrát padne, zase povstane, svévolníci zaklopýtnou a zle končí.*“ (Př 24,16)

Vyjádření Rady Církve bratrské, červen 2007
otištěno v časopise Brána 9/2007, p. 9

32.

Kde je Kristova církev

Církev bratrská se hlásí k reformačnímu chápání podstaty církve a proto nesouhlasí s definováním církve ve vatikánském dokumentu „*Odpovědi na otázky, týkající se některých aspektů nauky o církvi*“, z července 2007 (v českém překladu např. na <http://res.claritatis.cz/?id=2506>.) Zpochybňování identity církví vzešlých z reformace a nové opevňování pozic římského katolicismu vidíme jako škodlivé pro ekumenismus a ohrožující společné křesťanské svědectví v současném světě.

Odmítáme především nepřiměřené povýšení předávání apoštolské posloupnosti od Petra a ostatních apoštolů jako kardinálního znamení pravosti církve. Domníváme se, že předávání vůdčí autority v církvi, odvozované od apoštola Petra a samotného Krista s nálepkou papežské neomylnosti, mnohokrát opustilo biblickou linii a duchovní hodnověrnost, jak o tom svědčí církevní dějiny. Jsme přesvědčeni, že návaznost na apoštoly je nejhluběji zakotvena ve věrnosti Kristovu evangeliu a apoštolskému učení a v kontinuitě života v Duchu svatém.

Slovo církev (*ekklésia*) je v Novém zákoně používáno jak pro označení celého křesťanství (všeobecná církev), tak pro označení místní církve a dokonce i pro označení společenství křesťanů, kteří se shromažďují po domech. Slovo církev používá Nový zákon také pro každé setkání křesťanů shromážděných k bohoslužbě. Bible nepopírá identitu církve dokonce ani u těch společenství, která v určité době zpochybňovala autoritu apoštolů a dokonce bloudila (např. církev v Korintě).

Třetí světové shromáždění hnutí „Víra a řád“ Světové rady církví v Lundu, roku 1952 deklarovalo: „*Ve své práci jsme byli vedeni k přesvědčení, že pro pokrok ekumenické práce má rozhodující důležitost, aby s učením o církvi bylo zacházeno v úzkém vztahu k učení o Kristu a k učení o Duchu svatém.*“ I my se dnes domníváme, že eklesiologie – učení o církvi – musí být propojeno s učením o Kristu (Kristus je hlavou církve) a s učením o Duchu svatém (skrze něhož jsme pokřtěni a zapojeni do Kristova těla - církve). Vázanost absolutní autority na hierarchii může být v řadě situací překážkou obnovy a dynamiky života církve.

Věříme, že sbory věřících křesťanů – „kristovců“ po celém světě mají právo se nazývat církví, protože jednotliví křesťané přijímají Kristovo spasitelné evangelium a Duchem svatým jsou zapojeni do Kristova těla. Naše církevní tradice a posloupnost víry jde nakonec ještě dál do minulosti a má své kořeny u Abrahama, který byl ospravedlněn z víry a nazván otcem věřících. Odmítáme autorizaci církve pouhou institucí. Církev křtí vodou, ale Duchem svatým křtí do svého těla Ježíš Kristus. Lidé nejsou křesťany na základě toho, že jsou v církvi. Křesťany se stávají, protože je do svého těla – církve povolal a zapojil sám Pán. Z tohoto hlediska zůstává nutným předpokladem ekumenismu, který je založen na Písmu, společná víra v jednu obecnou církev na tomto světě, jejíž skutečné hranice zná pouze Bůh.

Vyjádření Rady Církve bratrské, srpen 2007

33.

Zdraví, Bible a církev

Jeho ranami jsme uzdraveni

Shrnutí podnětů z pastorálky kazatelů a vikářů CB v Medlově, v září 2007

1. Službu v nemoci a slabosti přijímáme jako zásadní a aktuální výzvu pro církev. Bezprostředně vychází ze služby Kristovým evangeliem. Písmo dosvědčuje, že Ježíšovo uzdravování nemocných bylo znamením jeho božské autority a také znamením přicházejícího Božího království.
2. Chceme se učit využívat celou paletu nástrojů ke službě nemocným, které církvi Kristus svěřil. Zejména:
  - a) zvěstování smíření v Kristově oběti a naděje v jeho vzkříšení
  - b) přímluvy za nemocné, včetně přímluv starších se vzkládáním rukou a mazáním olejem
  - c) návštěvy nemocných s povzbuzováním
  - d) diakonická služba
  - e) služba prostřednictvím darů uzdravování
3. Přijímáme službu medicíny, lékařů a zdravotnického personálu jako jeden ze způsobů, jakými se projevuje Boží uzdravující moc. Povzbuzujeme nemocné k využití této služby.
4. Učíme se pokorně přijímat Boží svrchovanost pokud jde o výsledky služby nemocným. Odmítáme jako nezdravá a destruktivní ta učení, která tvrdí, že vykoupený člověk má nárok na úplné zdraví a jiné formy prosperity. Zvěst Písma o uzdravení chápeme tak, že Hospodinův služebník – Mesiáš vrací plnou hodnotu životu znehodnocenému hříchem a jeho důsledky. Boží Syn se identifikuje s naším utrpením, aby nám získal pokoj (šalom). Náš život je plnohodnotný, pokud vstupujeme do tohoto Božího pokoje.
  - a) Vykoupení z otroctví hříchu a ze smrti jako základní míru tohoto Božího pokoje může přijmout ve víře každý z nás už zde na zemi.
  - b) Plnou míru Božího pokoje na rovině duchovní, duševní a tělesné však budeme moci přijmout až při vzkříšení, přičemž pro naše těla to bude znamenat odstranění všech nemocí, bolesti i smrti.
  - c) Mezitím je široký prostor, který je plně v Boží kompetenci. Do jeho plánů zpravidla nemáme možnost nahlédnout. Nevíme předem, co zamýšlí s našimi nemocemi nebo jinými nemohoucnostmi. Nikomu neslibuje bezbolestný život překypující splněnými přáními. Někdy nemoc uzdravuje, jindy dává sílu ji snášet. Někteří prožijí proměnu svého utrápeného těla či duše už teď, jiní až

při vzkříšení. Někdy do naší samoty posílá člověka, po němž jsme toužili, jindy zůstává věrným přítelem on sám. Někdy všelijaká naše pouta a otroctví láme hned, jindy nás provádí nesnadným zápasem, kdy musíme prokázat věrnost.

5. Tato podřízenost Boží svrchované autoritě není v rozporu s naší službou nemocným. Evangelium našeho Pána Ježíše Krista přijímáme jako zdroj naší naděje v nemoci a slabosti a jako cestu do Božího pokoje.

Studijní odbor RCB, říjen 2007

34.

Známost a manželství věřícího s nevěřícím

Stanovisko Studijního odboru Rady Církve bratrské, prosinec 2008

Jako křesťané tvoříme menšinou skupinu ve společnosti. Věřícím lidem, kteří hledají partnera pro manželský vztah, se nabízí neustále mnoho příležitostí, kdy mohou navázat známost s nevěřícím. Zdaleka se to netýká jen mladých lidí, ale i osamělých či rozvedených, kteří například uvěřili v dospělosti. Také misijní úsilí církve přináší věřícím lidem nové příležitosti navázat vztah s někým, kdo není Kristovým učedníkem. V mnoha sborech je řada hostů, kteří se stávají přáteli nebo účastníky různých sborových aktivit, ale přitom nejsou lidmi rozhodnutými žít s Kristem. To nás vede k tomu, abychom hledali odpověď na otázku, jaký postoj zaujmout k navazování známosti nebo uzavírání manželství věřícího s nevěřícím.

1. Vztah muže a ženy v Písmu

- a) Hospodin stvořil člověka jako muže a ženu ke svému obrazu.¹ Proto Hospodin tvoří manželství jako pevné spojení muže a ženy v jeden celek.² Jedním z podstatných cílů manželství je vytvořit jednotu, která bude obrazem Stvořitele.
- b) Manželský vztah muže a ženy Bůh zvolil jako způsob, jakým je představena Boží láska k člověku. Manželství naplněné láskou a poddaností dosvědčuje vztah mezi Kristem a církví.³

1 Gn 1,27: *Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.*

2 Mt 19,5-6: *A řekl: 'Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce, a budou ti dva jedno tělo'; takže již nejsou dva, ale jeden. A proto co Bůh spojil, člověk nerozlučuje!*

3 Ef 5,31-33: *'Proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo'. Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev. A tak i každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mužem úctu.*

- c) Písmo nás vede k tomu, abychom manželství chápali jako nerozlučitelný svazek muže a ženy, který má být naplněn věností a láskou. Vstup do manželství je tedy zásadním rozhodnutím, které je třeba činit se vší vážností a zodpovědností. Podobně vnímáme i navázání známosti, kterou chápeme jako období zodpovědné přípravy na případný závazný vztah. Nezávazný vztah a flirt neodpovídá úctě k manželství, ke které nás Písmo vede.⁴
- d) Vztah muže a ženy a manželství mají být podobně jako všechny ostatní oblasti života podřízeny našemu následování Krista.⁵

2. Vztah věřícího s nevěřícím

- a) S ohledem na poslání manželství Písmo směřuje k **ideálu duchovně jednotného manželství**, které slouží Bohu⁶, ve kterém je Kristus hlavou muže (a tedy i ženy)⁷, kde se uskutečňuje společná modlitba⁸, a které je ilustrací Kristovy lásky k církvi⁹. Toto jednoznačné směřování je potvrzeno i pokyny pro řešení některých konkrétních situací:
- Hospodin varuje Izrael před smíšenými sňatky.¹⁰
  - Apoštol Pavel vede ovdovělou věřící ženu k manželství s mužem, který je oddaný Pánu.¹¹
  - Apoštol Pavel varuje před společným jhem věřícího a nevěřícího¹², přičemž Ježíš mluví o manželství jako o spojení společným jhem.¹³
- b) Je tedy zřejmé, že Boží vůlí je, aby ten, kdo vyznává Krista jako svého Zachránce a Pána, vstupoval do manželství s člověkem, který toto vyznání sdílí. Sňatek věřícího s nevěřícím pak vnímáme jako **neposlušnost** této Boží vůle. Vzhledem k tomu, že známost chápeme jako zodpovědnou přípravu na

4 Žd 13,4: *Manželství ať mají všichni v úctě a manželé ať jsou si věrni, neboť neřestné a nevěrné bude soudit Bůh.*

5 1K 10,31: *Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všechno číňte k slávě Boží.* Viz také L 14,26-27 Ř 14,7-8 Ko 3,17nn

6 Jz 24,15: *Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu.*

7 1K 11,3: *Rád bych, abyste si uvědomili, že hlavou každého muže je Kristus, hlavou ženy muž a hlavou Krista je Bůh.*

8 1K 7,5: *Neodpírejte se jeden druhému, leda se vzájemným souhlasem a jen na čas, abyste byli volni pro modlitbu.*

9 Ef 5,23-27: *Muž je hlavou ženy, jako Kristus je hlavou církve, těla, které spasil. Ale jako církev je podřízena Kristu, tak ženy mají být ve všem podřízeny svým mužům. Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval, aby ji posvětil a očistil křtem vody a slovem; tak si on sám připravil církev slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoli podobného, aby byla svatá a bezúhonná.*

10 Dt 7,3-4: *Nespřízníš se s nimi, svou dceru neprovdáš za syna někoho z nich ani jeho dceru nevezmeš pro svého syna. To by odvrátilo tvého syna ode mne, takže by sloužili jiným bohům. Hospodin by proti vám vzplanul hněvem a rychle by tě vyhladil.* Viz také Ezd 10,2, Nh 13,27.

11 1K 7,39: *Žena je vázána zákonem, pokud žije její muž. Jestliže muž umře, je svobodná a může se vdát, za koho chce, ale jen v Kristu.*

12 2K 6,14: *Nedejte se zapřáhnout do cizího jha spolu s nevěřícími! Co má společného spravedlnost s nepravostí? A jaké spolužití světla s temnotou?*

13 Mt 19,6: *A proto co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!*

manželství, nevidíme jako moudré, aby věřící navazovali známosti s nevěřícími.

- c) Navazování partnerských vztahů s nevěřícími nelze chápat jako vhodný prostředek **misie**. Je to v rozporu se základním principem následování Krista: hledat především Boží království a jeho spravedlnost.¹⁴ Jsme vděční za všechny zkušenosti, kdy v takovém vztahu dojde k obrácení nevěřícího, ale je nepochybné, že jsou výjimkou.
- d) Manželství, které se stane **duchovně rozděleným po obrácení** jednoho z partnerů, chápeme zcela odlišně. Písmo vede k věrné lásce, k vytrvalé naději a ke sdílení víry (často beze slov)¹⁵. Věřící partner však nemá spasení nevěřícího ve své moci.¹⁶
- e) V naší praxi výrazně převažují zkušenosti, které ukazují, že budování duchovně rozděleného manželství je stavěním domu **na dvou různých základech**. Zpravidla je nutné činit mnoho kompromisů, což bývá pro obě strany neuspokojivé. Zvláště komplikovaná je v takové rodině výchova dětí a jejich vedení ke vztahu s Bohem.

3. Služba těm, kdo žijí v duchovně rozděleném vztahu

- a) S těmi, kdo vstoupili do známosti s nevěřícím partnerem, vidíme za potřebné budovat **vztah důvěry a vést rozhovor**. Cílem takového rozhovoru je
- z hlediska pastýře porozumět tomu, co dotyčný prožívá, jaké má motivy, jak k němu mluví Bůh;
  - připomenout celou šíři učení Písma pro danou situaci;
  - společně hledat k jakému rozhodnutí a další cestě Bůh vede;
  - klást si zásadní otázky o praktickém fungování duchovně rozděleného vztahu;
  - pomoci přijmout plnou zodpovědnost za vlastní rozhodování (zamilování není něco, co „se mi přihodilo, nemůžu za to“).
- b) Máme za to, že je důležité zejména v počáteční fázi vztahu vést **jasnou komunikaci** o Božích nárocích na nás a o riziku duchovně rozděleného vztahu a nebát se přímé výzvy ke změně postoje. Zároveň se chceme

---

14 Mt 6,33: *Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.*

15 1K 7,12-14: *Ostatním pravím já, a ne už Pán: Má-li někdo z bratří ženu nevěřící a ona je ochotna s ním zůstat, ať ji neopouští. A má-li žena muže nevěřícího a on je ochoten s ní zůstat, ať ho neopouští. Nevěřící muž je totiž posvěcen manželstvím s věřící ženou a nevěřící žena manželstvím s věřícím mužem, jinak by vaše děti byly nečisté; jsou však přece svaté! 1P 3,1-2: Stejně i vy ženy, podřizujte se svým mužům; i když se někteří z nich vzpírají Božimu slovu, můžete je beze slov získat svým jednáním, když uvidí váš čistý život v bázni Boží.*

16 1K 7,15-16: *Chce-li nevěřící odejít, ať odejde. Věřící nejsou v takových případech vázáni. Bůh nás povolal k pokoji. Víš snad, ženo, zda se ti podaří přivést muže ke spáse? Víš snad, muži, zda se ti podaří přivést ženu ke spáse?*

vyvarovat odmítnutí a odsouzení. Nesouhlas s postoji a rozhodnutími nesmí znamenat zrušení vztahu.¹⁷

- c) Jakékoliv další prostředky **kázně** je nutné volit uvážlivě s ohledem na situaci, v duchu Kristovy lásky a zodpovědnosti za dotyčného i za společenství, které je takového jednání svědkem. Necitlivá kázeň může vést k ztrátě důvěry a komunikace. Nedůsledná kázeň vede k relativizaci hodnot a může vést k pohoršení.
- d) Pokud si věřící nedá říci a vztah se rozvine do pokročilé fáze nebo je završen sňatkem, je důležité nadále **budovat vztahy s oběma partnery**. Sňatkem končí možnost církve varovat a vést k přehodnocení vztahu. Nadále je třeba vytvářet v církvi pro takové manželství prostor přijetí a podporu vytrvalými přímluvami.¹⁸
- e) Je zodpovědností staršovstva sboru, aby rozhodlo o tom, jak postupovat v případné žádosti o **svatební shromáždění** s požehnáním nebo s úředním úkonem uzavření sňatku. Zpravidla to zřejmě nebude vhodná forma služby a je lépe využít možnosti svatebního shromáždění ve sboru s přímluvnými modlitbami. Je třeba pamatovat na to, že Boží požehnání je podmíněno naší oddaností Bohu.¹⁹

---

17 1K 2,6-8: Stačí už to pokárání, kterého se mu dostalo od většiny z vás. Proto je nyní spíše třeba, abyste mu odpustili a potěšili ho, aby se takový člověk pod přívalem zármutku nezhroutil. Naléhavě vás prosím, abyste mu dokázali svou lásku.

18 1S 12,20-23: Nato řekl Samuel lidu: "Nebojte se. Ano, dopustili jste se všeho toho zla, avšak neodchylujte se od Hospodina a služte Hospodinu celým srdcem. Neuchylujte se k nicotám, které neprospějí a nevysvobodí; vždyť jsou jen nicotou. Hospodin pro své veliké jméno svůj lid nezavrhne, vždyť z vás hodlá učinit svůj lid. Jsem dalek toho, abych proti Hospodinu hřešil a přestal se za vás modlit. I nadále vás budu vyučovat dobré a přímé cestě.

19 Dt 11,26-28: Hleď, dnes vám předkládám požehnání i zlořečení: požehnání, když budete poslouchat příkazy Hospodina, svého Boha, které já vám dnes přikazuji, a zlořečení, když nebudete poslouchat příkazy Hospodina, svého Boha, sejdete-li z cesty, kterou vám dnes přikazuji, a budete-li chodit za jinými bohy, k nimž se nemáte znát.

Obsah

Úvod

1. Teze k problematice rozvodu
2. Současné otázky účasti na sv. Večeři Páně
3. Stanovisko k některým aktuálním otázkám o Duchu svatém
4. Stanovisko k umělému přerušení těhotenství
5. Principy a formy – doporučení z konference kazatelů s manželkami
6. Stanovisko k Torontskému požehnání
7. Prohlášení k pastorálce kazatelů o vyučování a malých skupinách
8. Pastýřský list: Tipy zbožnosti a formy služby
9. Stanovisko ke konferenci o liturgii
10. Stanovisko ke konferenci o pastoraci
11. Stanovisko ke konferenci o evangelizaci
12. Stanovisko ohledně vztahu k Židům
13. Křest mladých katechumenů a jejich členství v církvi
14. Pokusy na lidských embryích
15. Společné stanovisko k zákonu o registrovaném partnerství osob stejného pohlaví
16. Harry Potter a výchova dětí
17. Členství v církvi
18. Manželství, rozvod a nový sňatek
19. Kurzy Alfa jako jeden z nástrojů misijní služby
20. Stanovisko k diakonické ordinaci
21. Stanovisko k homosexualitě
22. Teologický liberalismus
23. Členství v církvi na základě vyznání víry
24. Vyjádření k problematice předmanželského a mimomanželského sexu
25. Plantatio ecclesiae: Zakládání kazatelských stanic a sborů
26. Teologie prosperity
27. Potrat – ano či ne?
28. Církev v době náboženského pluralismu
29. Proč se hlásíme k evangelikálnímu hnutí?
30. Křest Duchem svatým
31. Biblická kázeň (disciplína)
32. Kde je Kristova církev
33. Zdraví, Bible a církev (Jeho ranami jsme uzdraveni)
34. Známost a manželství věřícího s nevěřícím

Vydala Rada Církve bratrské pro vnitřní potřebu sborů

Praha 1, Soukenická 14, září 2009